

ÚJRÓNAFŐ

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017

/2017. (XII.) ÖNKORMÁNYZATI HATÁROZATTAL ELFOGADOTT TELEPÜLÉSKÉPI
ARCULATI KÉZIKÖNYV

ÚJRÓNAFŐ KÖZSÉG TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE

Készítette: Újrónafő Község Önkormányzatának megbízásából
Kalmár Ágnes önkormányzati főépítész

Településrendezési konzulens: Regioplan Kft.

/2017. (XII.) ÖNKORMÁNYZATI HATÁROZATTAL ELFOGADOTT TELEPÜLÉSKÉPI
ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4
2. Újrónafő bemutatása	5
<i>Fejlődéstörténet</i>	5
<i>Településkép, településkarakter</i>	17
3. Örökségünk	20
4. Településrészek eltérő karakterrel	27
<i>Karaktervizsgálat</i>	27
<i>„Halmazos” lakóterületi karakter</i>	28
<i>Településképi szempontból meghatározó terület</i>	29
<i>Hagyományos falusias karakter</i>	31
<i>Villaszerű karakter</i>	32
<i>Új beépítésű, falusias karakter</i>	33
<i>Kertvárosias karakter (tervezett)</i>	34
<i>Gazdasági karakter (meglévő és tervezett)</i>	34
<i>Mezőgazdasági karakter</i>	36
5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások	37
<i>Építészeti útmutató</i>	37
<i>Halmazos” lakóterületi karakter</i>	37
<i>Településképi szempontból meghatározó terület</i>	38
<i>Hagyományos falusias karakter</i>	41
<i>Villaszerű karakter</i>	44
<i>Új beépítésű, falusias karakter</i>	45
<i>Kertvárosias karakter</i>	48
<i>Gazdasági karakter</i>	51
<i>Mezőgazdasági karakter</i>	51
<i>Közterületek településképi útmutatója</i>	52
<i>Utcák</i>	52
<i>Közterületek, közparkok, közkertek</i>	54
6. Jó példák bemutatása	56
<i>Épületek, építészeti részletek</i>	56
<i>Kertek, kerítések, közterületek</i>	60
<i>Reklámok, reklámhordozók, sajátos építményfajták, cégérek</i>	63

BEVEZETÉS

1

Mottó

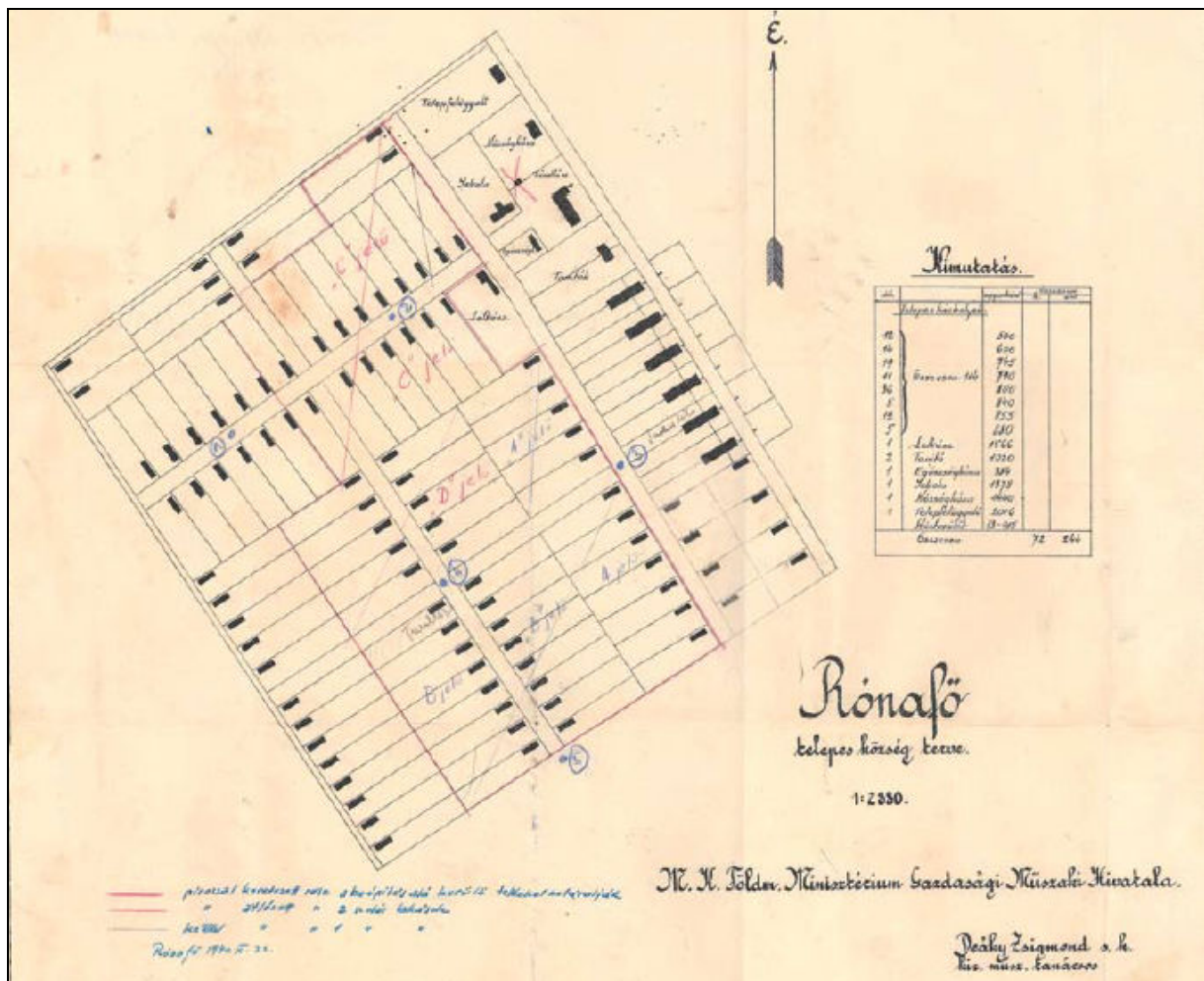
„...hazát nem alkot holt föld, hanem élő ember...” Széchenyi István

A szülőföld, az otthon, a haza nekünk Újronafő. Kis falunk múltja és jelene a miénk, de a jövőnk is elképzelhetetlen gyökereink ismerete nélkül.

77 évvel ezelőtt Hajdúböszörményben 32 család elhatározta, hogy „életfájukat” új földbe ültetik és 1940. október 10-én megérkeztek Rónafőpusztára. Az akkori cselédsoron lakó néhány, az uradalomból itt maradó családdal együtt egy ma is létező faluközösséget alapoztak meg, és hoztak létre egy új települést.

Településünk képének, életterünknek további formázása a mi feladatunk.

Jelen dokumentáció, az arculati kézikönyv feltárja építészeti és természeti értékeinket. Ismerteti a településen belül jól elkülönülő településrészek arculati jellemzőit és ennek figyelembevételével szöveges és képi megjelenítés formájában javaslatot tesz a településképhez illeszkedő építészeti elemek, reklámhordozók és egyéb műszaki berendezések alkalmazására, a zöldfelületek kialakítási módjára, valamint az értékes zöldterületek megőrzésére.

Rónafő telepes község terve

Fejlődéstörténet

Régészeti kisleletek igazolják, hogy a vidéken, a mocsaras részekből kiemelkedő lapos hátú dombokon már 6000 éve folytonosan éltek a mai Újrónafő határán belül, változó központtal, változó kiterjedéssel.

A római korban a település területén a limesútra vezető alsóbbrendű utak nyúltak át, amelyek Jánossomorja, illetve Mosonszolnok villagazdaságait kapcsolták Mosonmagyaróvárral össze. Az akkor több kisebb magból álló laza szerkezetű település a régészeti leletek alapján szegényebb volt.

Az Árpád-kor idején a település lakatlan volt. A változó vízrajzi viszonyok, valamint a középkori települési hálózat kialakult rendjéből adódóan a területen nem telepedtek meg huzamosabb ideig. Egészen az újkorig nem létesült állandó jellegű telep, falu vagy tanya.

A 18. században Újrónafő térsége Habsburg nagybirtok volt, a főhercegi uradalomhoz tartozott. 1813-ban Albert Kázmér herceg, az akkori tulajdonos a gazdaság átszervezéséhez és fellendítéséhez von Wittman főtanácsos – Európa egyik legkiválóbb gazdájának – segítségét kérte. A mocsarak lecsapolása, a vizek szabályozása lehetővé tette a rétek, szántóföldek területének növelését, míg az öntözés megvalósítása a terméseredmények javulását eredményezte. Az akkori faültetések nyoma a mai erdőtáblák formájában még felismerhető.

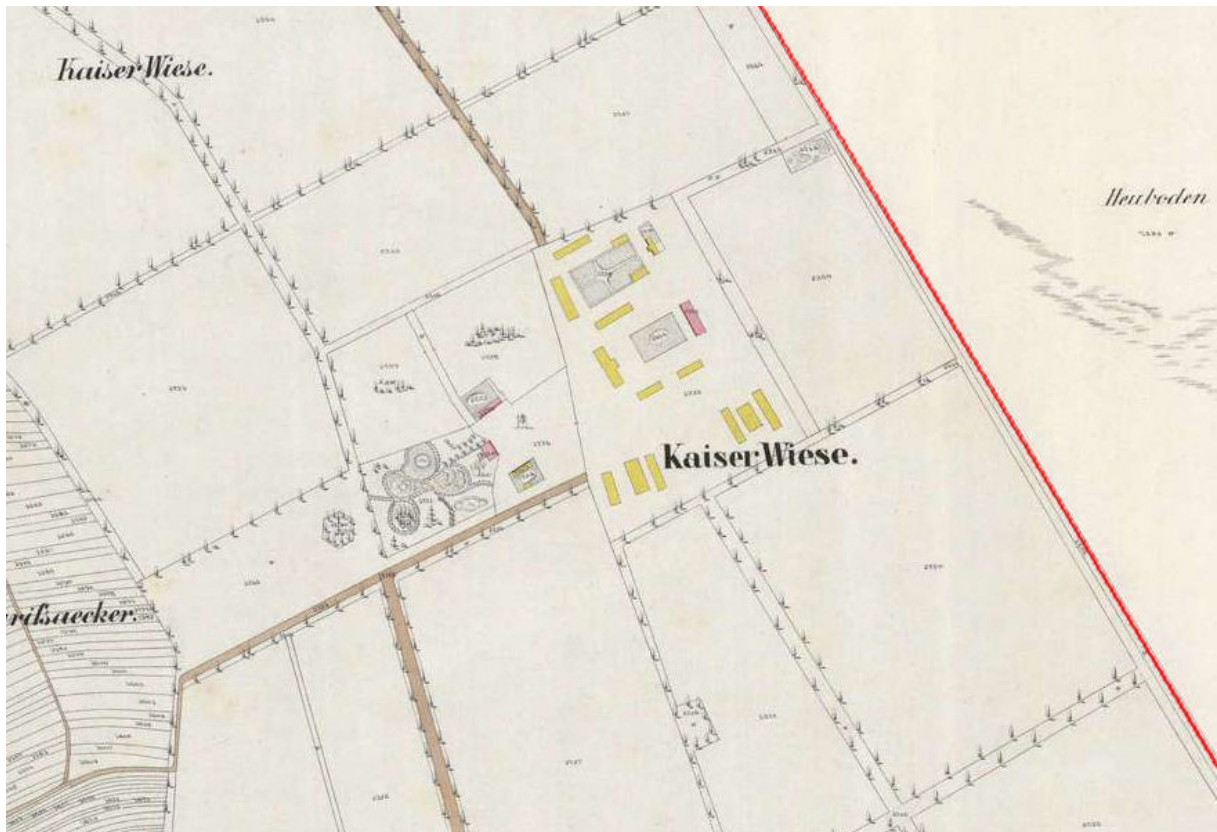
Egy korabeli írás szerint: *„A faültetés, tekintve a vidék faszegénységét, és éghajlatának uralkodó száraz jellegét, minden bizonnyal nagyon helyénvaló volt annál is inkább, mert más birtokosok részéről e tekintetben akkor igen kevés történt a megyében. Az uradalom területén pedig nemcsak az egyes majorokat vették körülélő fasorok, és facsoportok, hanem Wittman telepített erdőt is, sőt a községek lakosainak gazdaságain is felismerhető volt nagyszerű ténykedésének sokrétű hatása: vaseke, vasborona, takarmánynövények, fásítások, gyümölcsösök. Mindezek által a megye képe megváltozott úgy, hogy már akkor – 1840-es években – ez az ország valóban látványos megyéihez tartozott.”*

Wittman a fasorokat általában úgy telepítette, hogy egy magastörzsű mellé egy alacsony törzsűt ültetett. Kedvelt volt a jegenye-fűz kombináció, amely egyúttal kellő zártságot adott.

A növénytermesztés mellett az állattenyésztésben, különösen a juhászat és a szarvasmarhatartás terén is jelentős eredményeket értek el.

A mai **Újrónafő Császárrét, Rónafőpuszta, Franckpuszta és Gulyaállás** területéből alakult ki.

Császárrét (1808-tól Kaiserwiesen, 1863-tól Császárrét-Kaiserwiese, 1926-tól Császárrétpuszta) Gulyaállással együtt 1766-tól 1945-ig a Habsburg család magánbirtokában volt. Császárréten 1853-ban kezdték meg a tejgazdaság kialakítását. 1865-ben iskolát létesítettek, mely 1888-tól római katolikus vegyes elemi népiskolaként működött.

Császárrét az 1850-es évekbeli kataszteri felmérésen

1884 és 1886 között megteremtették a birodalmi főváros és a tehenészetek közötti vasúti összeköttetést, így lóvasúttal kötötték össze a gazdaságot Hegyeshalommal. Egy mellékvonallal bekötötték Rónafőpusztát is.

Ló vonatatta kisvasút (lóré) Császárrét határában

Rónafőpuszta kialakítása 1907-ben kezdődött, amikor Gött Gyula földbirtokos majorságot alapított. Úrilakot, kastélyt építtetett, mellette kertet alakított ki a település északnyugati részén, továbbá két tizenkét lakásos cselédlakást és gazdasági épületet létesített.

A kastély 19 méter széles, 18,6 méter hosszú egyemeletes épület pincével, 45 centiméteres falazattal. A pince 2,4 méteres belmagasságú, a földszinten 3,8, az emeleten 3,6 méter belmagasságúak a szobák. Az épület jobb szárnyán és a hátsó részén kapott helyet a dongaboltozatos pince, több kisebb nagyobb tároló helyiséggel, úgymint fa és szén raktár, mosókonyha, zöldség - és gyümölcsáró és borospince. A bejárat lépcsősora az előtérbe vezet, melynek bal részén volt a konyha, a mosdó, egy cseléd-

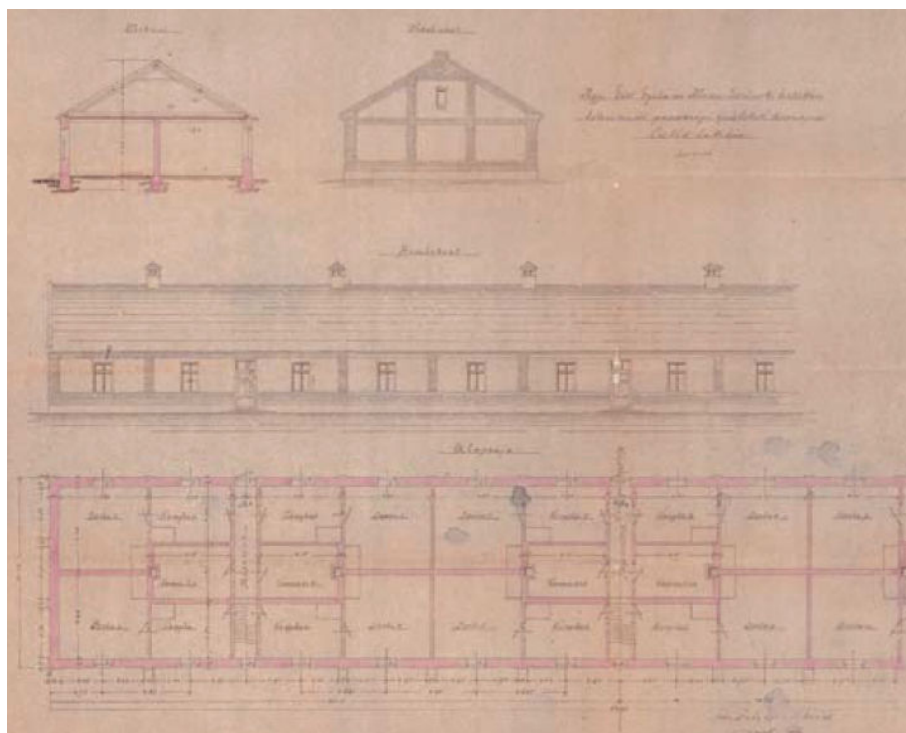

szoba és az iroda helyisége. Jobb részen úri szoba, az ebédlővel és a szalonnal. Az ebédlőhöz egy 31,5 négyzetméteres zárt veranda tartozott, lépcsővel a park felé.

A kastély déli oldala az 1960-as években az

Az emelet bal szárnyán három vendégszoba, egy kisháló, a folyosó végén a mellékhelyiségek voltak és átjáró a két szárny között. A jobb szárnyon három hálószoba és egy ruhatár volt, melyhez porolói helyiség is tartozott. A középső két hálószobához tartozott a veranda feletti tetőtér. A tetőtérben pedig további manzárdszobák kerültek kialakításra.

A földbirtokos kérelme szerint a cselédlakásoknak három 25,5 méter hosszú és 10 méter széles téglafallal és cserép tetőzettel ellátott nyolc lakásos épületnek kellett lenni. Egy lakásnak egy szobából, egy konyhából és fél kamrából (két családnak egy), kellett állnia. A

tervrajzok tanúsága szerint azonban egy 12 lakásos, 60×10 méteres épület lett tervezve, 3 méteres belmagassággal. A marhaistálló 77×10 méteres volt és 98 marha elhelyezésére volt benne lehetőség. A kocsiszín és lóistálló 27×11 méteres épület volt 12 ló számára. A kovács és bognárműhely 21×7 méteres épület volt középen színnel, két oldalán a műhelyekkel.

Cselédlakás tervrajza, 6 ilyen házat építettek

1907-ben a birtokot tulajdonosa „Rónafőpuszta” névvel kívánta megjelölni, mert az „*a dúis magyar róna föld, ill. alföldnek úgyszólván a véghatárát képezi*”. Az elnevezéssel hivatalos iratokból 1913-tól találkozhatunk. Akkor a közigazgatási besorolás szerint Mosonszolnokhoz tartozott.

1907-ben folytatódott a gazdaság bővítése, egy egyemeletes magtár épülettel, amely *44,5 méter hosszúságú és 12,9 méter széles, közel 10 méter magas épület, továbbá motor és takarmány helyiséggel, víztoronnyal, és újabb kovácsműhellyel. Ez egy 33 méter hosszú és 7 méter széles épület több kiugrással, melynek egyharmadánál volt a 11 méter magasságú, 18 köbméteres víztorony.*

Gött Gyula 1909-ben ismét építési szándékot jelentett be; még az év hátralevő részében kettő cselédlakás, kettő istálló és egy, a tej hűtését biztosító jégverem építésére. A cselédház *21,5×10 méteres földszintes, négy szoba, konyha, kamrából állt.*

1909-ben saját költségen római katolikus pusztai iskolát állított fel a dolgozók gyermekei számára. Ebben az évben Mosonszolnok község engedélyezte számára egy italmérés felállítását is, kizárólag Rónafőpuszta belterületén. Szükséges volt az engedély megadása, hisz helyben és a szomszédos pusztákon állandósult a 250-300 főnyi lakosság, melyhez nagyobb gazdasági munkák alkalmával 100-150 vándormunkás is csatlakozott.

A rónafőpusztai uradalom az 1910-es években

Somogyi Dezső földbirtokos, aki 1910-től birtokolta a területet, újabb építkezéseket indított el. 1911-ben kérte egy, egyemeletes lakóépület felépítésének az engedélyezését. Ez az épület, a mai polgármesteri hivatal épülete „vadászkastély” néven ismert, de inkább szolgálhatott a mindenkori uradalmi intéző lakhelyéül.

Az épület 20×19 méteres eltolt négyzetes alappal rendelkezik körülbelül 14-15 méter magas a torony vége, a tetőgerinc 10,5 m magas, emeletes tornyos, benne órával, torony alatt loggia. Szintenként 5-6 kisebb - nagyobb szobával.

Az év nyarán további gazdasági épületekkel gyarapodott a pusztai gazdaság. Újabb nyolc család elhelyezésére alkalmas cselédházzal és egy 100 férőhelyes tehénistállóval. A cselédlakóház 41 méter hosszú és 10 méter széles volt, és 8 szobával rendelkezett. A tehénistálló 66 méter hosszú és 10 méter széles, közepén 6×7 méteres kiugróval.

Több mint egy évtizedet kellett várni egy újabb nagy építkezésre, amely a kastély jelentős mértékű kibővítését jelentette. Somogyi 1921 novemberében kért engedélyt az építkezésre, melyet 1922 januárjában kapott meg a főszolgabírótól.

Az új épület a meglévő kastély északnyugati részéhez kapcsolódik egy 9 méter hosszú 2 méter széles átjáró folyosón keresztül. Az alapok 60 és 75 cm vastag betonból vannak 1,1 és 2,5 méter mélységben. A főfalak 45 cm vastag téglafalak. A pince és a földszint

mennyezete már vasbeton szerkezetű, az első emeleté és a manzárdé fa gerendázattal készült. Az új épület hossza 22,1 méter és 12,1 méter szélességű. A földszinten teljes egészében a régi épület földszintjén lévő tálaló és étterem kiszolgáló egységei voltak, mint konyha, kamra, mosogató és a szakács lakása. Az emeleten, hosszanti irányban középen folyosó, amelyről kétoldalt nyílt hat vendégszoba és egy mellékhelyiség. A tetőtérben kilenc személyzeti szoba kapott helyet. Az épület helyiségeinek a belmagasságai a pincénél 2,5, a földszinten 3,7, az emeleten 3,2 és a manzárdban 2,5 méter.

Az épület elkészültét 1923. augusztus 27-én jelentették be a magyaróvári főszolgabírónak, aki szeptember 10-én engedélyezte a használatba vételt, vagyis az abba való beköltözést.

A gazdaság 1926-ban azonban csődbe jutott. A településrész fejlődése közel két évtized múlva kapott új lendületet, mint telepes község.

Franckpuszta létrejött a Franck család mosonszentjánosi megtelepedésével függ össze. A család ipari üzemei mellett földműves gazdaságokat is létrehozott, így többek között Rónafőpuszta határában alakítottak ki mintagazdaságot 1926-ban.

Rónafőpuszta 1940-ben került a Földművelési Minisztérium tulajdonába. Csizmadia Károly református lelkész közbenjárására a minisztérium átadta a területet telepítés céljára.

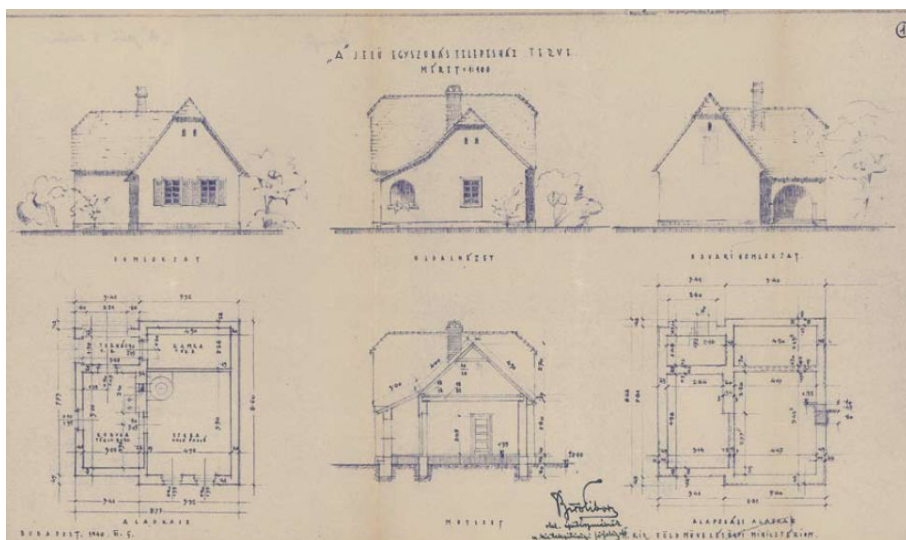
Előbb a korábban Jessemajor-Várbalogra telepített református családok érkeztek Rónafőpusztára, majd 1940 októberében 32 család, összesen mintegy 200 fő érkezett Hajdúböszörményből. A birtok földvásárlás útján a telepesek tulajdonába került.

„Az áttelepítésnél elsősorban a mezőgazdasággal hivatásszerűen foglalkozó, különösen gazdasági iskolát végzett nagy családú földművesek, vitézek, hadirokkantak, hősi halottak fiú leszármazói, az arany és ezüst vitézségi érdemmel kitüntetettek jöhetnek számításba...Igy különösen azok, akik...a telepítéssel felmerülő műszaki és egyéb költségeket, valamint az ingatlan vételárának 30%-át /: ha a jelentkező vitéz, hadirokkant, vagy ha jelentkezőnek három, vagy ennél több gyermeke van 25 %-át:/ a birtokba helyezés előtt megfizetni képesek

A vadászkastély tervrajza

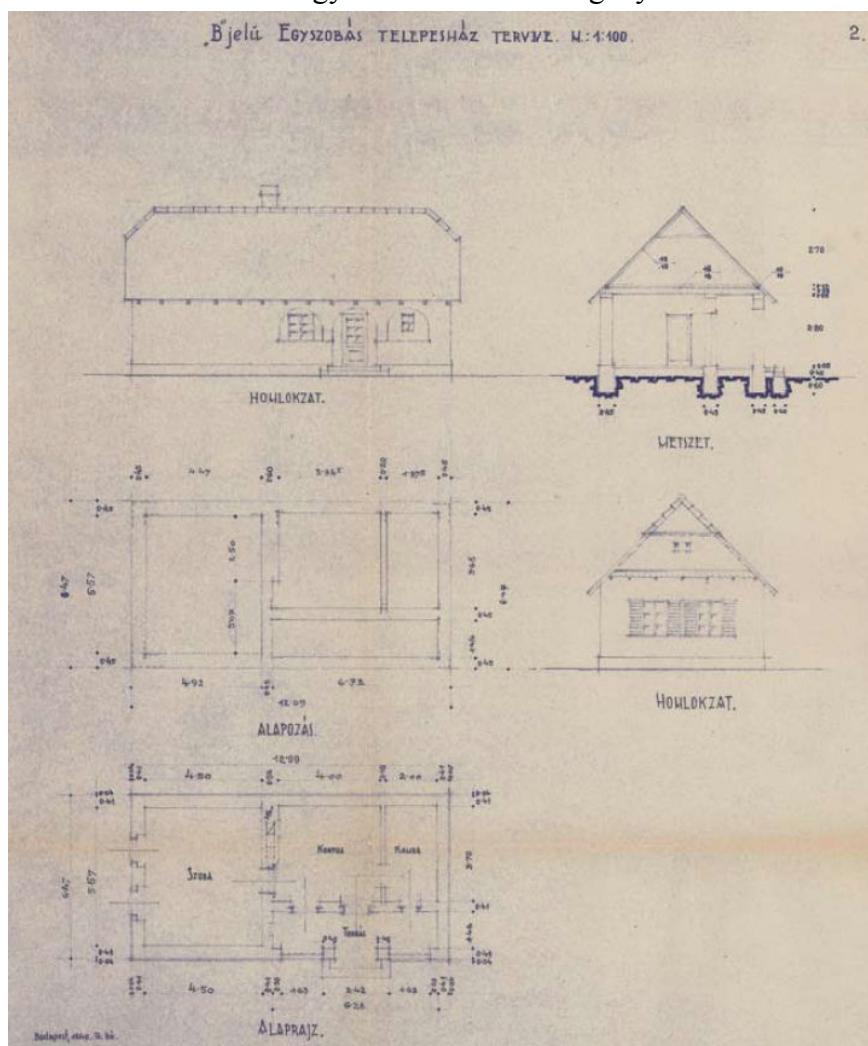
és akik az ingatlan felszereléséhez, megműveléséhez, valamint családjok és állatállományuk fenntartásához a szükséges anyagi eszközökkel rendelkeznek.”

„A” jelű egyszobás telepes ház terve

háromszobás, 23 darab kétszobás és 28 darab egyszobás lakóházat igényeltek. Az utcákat sakktábla szerűen alakították ki, az utaktól pedig lombos fák ültetésével választották el. A terveket leíró dokumentumokban azt is megszabták, hogy a telkeket gyorsan növényekkel választják el egymástól, a fő utca pedig legalább 19 méter széles legyen.

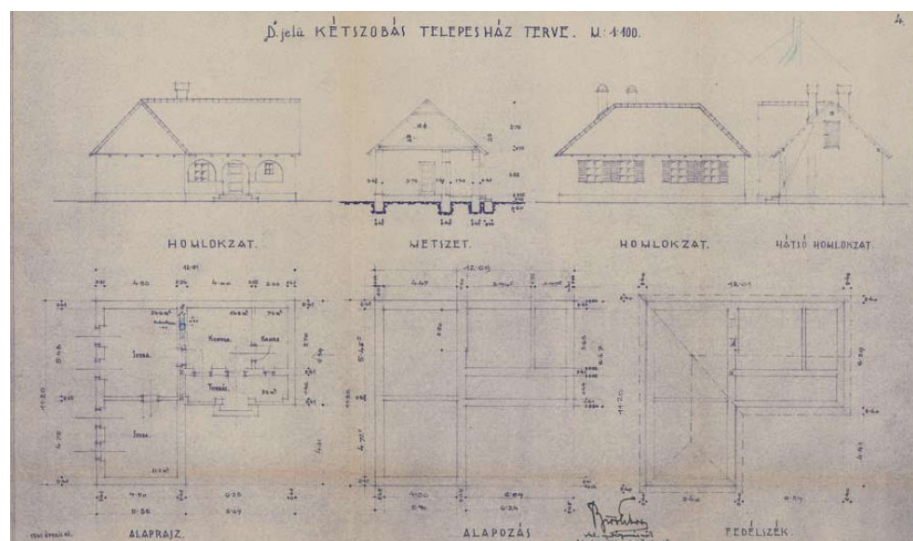
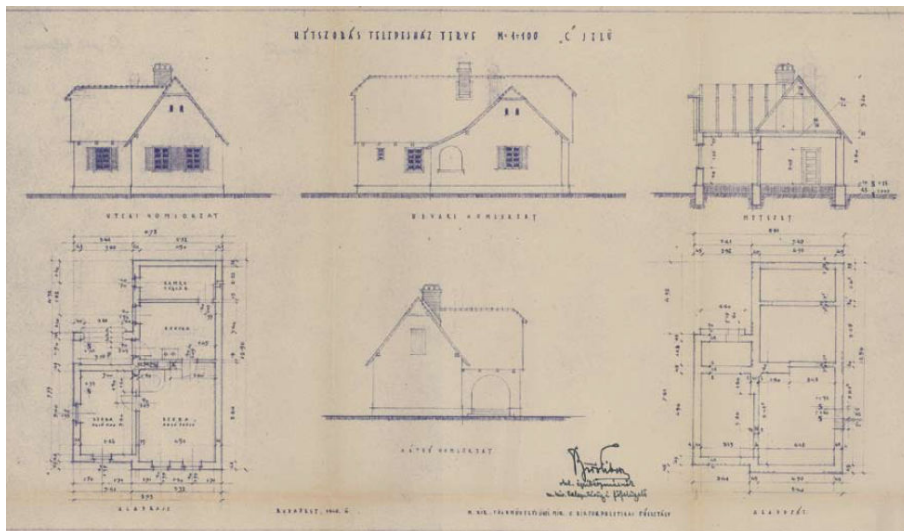
„Az épületek csak szilárd anyagból épülnek. A felmenő falak téglából, víz elleni bitumenlemez szigeteléssel, a tetőszerkezet fenyőfából, cserépfedéssel, a szobák hajópadlóval, a konyhák, kamrák és tornácok téglaburkolással készülnek. Ugyanilyen kivitelben épülnek a gazdasági épületek is.”

„B” jelű egyszobás telepes ház terve

Igényelhetek egy szoba-konyhás, kamrás vagy két szoba-konyhás, kamrás, illetve három szoba-konyhás házat, a házakhoz 800 négyzetméteres telkek és a gazdasági épületek is tartoztak. A Földművelésügyi Minisztérium nyilvántartása alapján összesen 72 bősörményi lakos kérte, hogy áttelepülhessen Rónafőre.

A telepések 2 darab

Kétszobás telepes házak terve „C” és „D” jelű

Mivel a családi házak a háború miatt nem készülhettek el időre, a telepéseknek ideiglenesen a cselédlakásokban kellett berendezkedniük. Akkorra hat egyforma cselédház és két nagy istálló készült el. 1941 novemberétől már egyre több család foglalta el új otthonát.

Ebben az évben újabb – többgyermekes - családok érkeztek Rónafő-pusztára. Így a telepések létszáma elérte a 320 főt, melyből közel 200 fő gyermek volt.

1941-42-ben a volt uradalmi iskola épületéből református imaházat és parókiát alakítottak ki. A tanítás 1941 és 1943 között a kastélyban történt. 1943-ban kezdték meg egy 4 tantermes iskola építését, melyet 1963-ban tovább bővítettek.

1942-től a települést Mosonrónafejként nevezték, 1946. január 1-től a község neve Újronafő.

Egy 1943. évi leírás szerint: „*tisztelettel jelentem, hogy 2 drb. 3 szobás, 22 drb. 2 szobás, 20 drb. 1 szobás és 1 drb. tűzoltószertár építkezése befejeződött. Csáky József településfelügyelő, 1943. május 12.*”

Új épületek a település Fő utcáján (A Petőfi utcai csomóponttól délkeletre)

1948. december 31-től a Mosonszolnokhoz tartozó Rónafőpuszta, a Mosonszentpéterhez tartozó Császárrét és Gulyaállás lakott területek önálló községet alkottak.

Az 1950-es évek gazdasági és politikai helyzete miatt Újrónafőről is sokan hagyták el otthonukat. A pontos szám nem ismert, de száz fő körül volt azon személyek száma, akik a szebb jövő reményében kezdtek új életet szerte a világban.

Az 1950-es években elkészítették a temetői ravatalozót, átalakították a tanácsháza földszintjét kultúrteremmé, ahol mozi is működött.

A Mosonmagyaróvári járás térképe, 1954

1955-ben Hársfamajort is Újrónafőhöz csatolták.

Hársfamajori cselédházak az 1950-60-as években

Gulyaállás az 1950-es évek végén

1959-ben Császárréten egy nagyobb helyiséget óvodai célra alakítottak át.

1963-ra megvalósult az iskola bővítése. A meglévő főépületre merőlegesen három tantermet, folyosót, két szertárat, főzőkonyhát, zöldséges és szenes pincét magába foglaló új szárnyat építettek.

Az 1960-as évek elején erdősítették a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területeket. Ekkor kezdték meg a Hanság-hasznosítási program végrehajtását. A Hanság túlzott mértékű

lecsapolása a talajvízszint süllyedését okozta. A vízhiányt csatorna építésével igyekeztek pótolni.

A megváltozott ökológiai viszonyok következtében egyértelművé vált, hogy a nemesnyár termelést mérsékelni kell. Helyette tölgyet, csert, vöröstölgyet, hársfát, juhart, nyírt, hazai nyárfát, fenyőt telepítettek.

Az újrónafői gazdaság az 1970-es években

Az 1970-es években megkezdtek a császárréti gazdaság felszámolását. A császárrétiak többsége Újrónafőn építkezett.

1971-ben Újrónafőn ötven férőhelyes óvodát létesítettek, ahol az újudvari gyermekek is elhelyezést nyerhettek.

A település önállósága 1973. április 15-ig tartott, ekkor ismét Mosonszolnok társközsége lett.

Népességi adatokat vizsgálva lakosság száma csökkenő tendenciát mutatott ebben az időszakban, ugyanis 1970-ben 985; 1980-ban 799; 1985-ben 754 fő lakott a településen.

Az 1980-as évek elején a Lajta-Hansági Állami Gazdaság felszámolta a franckpusztai majorságot, lebontotta az intézői lakot, a cseléd lakásokat, az istállókat és az ólakat. Ma már csak a hársfasor és fényképek őrzik emlékét, ahogy az egykori Gulyaállását is.

Topográfiai térkép, 1981

Az 1990-es évek elején teljesen megszűnt a császárréti állattartó gazdasági részleg működtetése is. A Császárréten lévő cselédlakásokat egy ideig szükséglakásként használták, majd magántulajdonba adták 30%-os áron, 10 éves részletfizetéssel. Az egykori cselédlakások, az intézői lak és a gazdasági épületek legtöbbje leromlott műszaki állapotban, de ma is áll és használt.

1990. szeptember 30-án a község ismét önálló lett. Népességszáma folyamatosan gyarapodott, 1998-ban elérte a 828 főt.

1997-ben az 1923-ban készült, Rónafőpuszta határát jelölő betonoszlopot áthelyezték a községháza mellé, mely ma már a hajdúböszörményi telepítés emlékoszlopa.

1998 és 2002 között az ún. nagymagtárt, 2003-ban a császárréti tűzoltószertárt bontották le.

2001-re kialakították és megkezdték a Nefelejcs utca beépítését, valamint az Alkotmány utca nyugati oldalának és déli szakaszának beépítése is megkezdődött.

2005-ben egy darab szélérőművet helyeztek el a településen.

2006. évben, augusztus 20-án ünnepélyesen elhelyezték a katolikus templom alapkövét.

2007-ben az alacsony gyermeklétszám és az előnytelen finanszírozás miatt megszüntették az akkor 65 éves iskola működését.

2014-ben felszentelték a Szent István tiszteletére emelt katolikus templomot.

A telepítés emlékoszlopa

Településkép, településkarakter

A település képét meghatározza, hogy a Mosoni-síkságon helyezkedik el és fő közlekedési útvonalak nem szabdalják területét. A felszínből az utakat kísérő fásítások, a víztornyok és a település nyugati határában található szélérőmű építménye emelkedik ki.

A település légi felvételen

Rónafőpuszta

Míg az egykori vadászkastély emeletes tömege és tornya uralja a látképet, addig az egykori kastély (nagykastély) szinte rejtve marad parkja fáinak ölelésében.

A meghatározott rend szerinti telepítés miatt az utcaképek közel egységesek. Az egykori telkek felaprózódása nem következett be, a beépítési ritmus egységes. Emellett, különösen az elsőként beépített telepítési területen az építmények tömege, tetőformája és tetőhajlásszöge is arányos, jól illeszkedik egymáshoz hosszabb utcaszakaszon is.

A múlt részbeni őrzője

A telepítési területen kívüli Újrónafői telkek, így az újabb kialakítású Nefelejcs utca, valamint az átépítésre került Szabadság és Petőfi utcák sűrűbb beépítésűek.

Mind a Nefelejcs, mind az Alkotmány utca nyugati oldalának 1980-as éveket követő és napjainkban is tartó beépítése során a hagyományos épülettípustól eltérő típusok jelentek meg. Így az emeletes épületek utcára merőleges, vagy azzal párhuzamos gerinccel, az alacsonyabb tető hajlásszögű, valamint fekete színű, fémlemez héjalású, összetett tetőzetű építmények. Elmondható viszont, hogy nevezett utcák képe összességében egységes.

Alkotmány utcai beépítés

Nefelejcs utcai beépítés

Császárrét

Császárrét arculatát meghatározza, hogy a település nagyobb gazdasági egységei itt működnek. A gazdálkodáshoz új építményeket építettek, vagy a még fennmaradt egykori uradalmi építményeket alakították át, kisebb számban lebontották.

Az egykor virágzó gazdaság képe jelenleg ellentétben áll a központi területek rendjével és rendezettségével, továbbá a külterületi tájhasználat egységességével.

Gazdasági egység Újrónafő határán

Császárreتي gazdaság

Tájkép

Újrónafő község területére 2003-ban, a község településrendezési tervének felülvizsgálatakor készült értékvizsgálat. A teljes igazgatási területre kiterjedő felmérés a számos épített érték mellett természeti értékeket is fellelt.

Helyi védelem alá kerültek az egykori kastélyok épületei, az egykori inztói lak, utcaképi védelem alá kerültek az egykori típusházakat nagyobb számban mutató Fő és Kossuth utcai utcaszakaszok. Területi védelem érintette az egységes telekalakulattal rendelkező rónafői településrészt.

A település külterületén hársfa és platánfa sorokat helyezett helyi védelem alá a település testülete. Rögzítésre került, hogy fenn kell tartani a mezőgazdasági területek egységes természetfelületi rendszerét, meg kell akadályozni a külterület túlzott mértékű beépítését.

Az elmúlt 14 év az egykori típusházak lassú átalakulását eredményezte, valamint azt, hogy a telekszerkezeti védelem kötöttsége egyre feszítőbbé vált mindazok számára, akik jelentős mértékű telküket időskorukra már nem tudták úgy művelni, karban tartani, mint ahogy arra korábban képesek voltak. Az átalakulás következtében a területi védelmi kategóriák, így az utcaképi és telekszerkezeti védelem felülvizsgálatra javasoltá vált.

Amennyiben utcaszakaszok nem is fognak utcaképi védelem alatt maradni, mert az építményeket egyenként át-átépítették, az a kép és érzet, melyet léptéktartó tömegükkel és arányukkal, tetőformájukkal, homlokzatképzésükkel keltenek, a szabályozás egyéb eszközeivel megőrzésre javasolt. Újrónafő igazi képét ugyanis nem a gazdagabb építészeti jegyekkel rendelkező kastélyok és intézői lak adják, hanem az egykori, szerényebb telepházak összessége képviseli.

Az egykori **vadászkastély, uradalmi intézői lak**, ma a polgármesteri hivatalnak is helyt adó épülete.

Somogyi Dezső földbirtokos építtette 1911-ben. Egykori leírása szerint: *az épület 20×19 méteres eltolt négyzetes alappal rendelkezik, körülbelül 14-15 méter magas a torony vége, a tetőgerinc 10,5 m magas, emeletes tornyos, benne órával, torony alatt loggia. Szintenként 5-6 kisebb-nagyobb szobával.*

Az egykori **kastély**, valamint kertjének növényzete. Az egykor kórház funkciót is betöltő építmény magántulajdonban van.

Gött Gyula földbirtokos építtette 1907-ben. Somogyi Dezső bővítette 1922-ben. Egykori leírása szerint: *a kastély 19 méter széles, 18,6 méter hosszú egyemeletes épület. Az új épület a meglévő kastély északnyugati részéhez kapcsolódik egy 9 méter hosszú 2 méter széles átjáró folyosón keresztül. Az új épület hossza 22,1 méter és 12,1 méter szélességű.*

Egykori **intézői lak** Császárréten. Az építmény már állt az 1850-es években.

Református templom és lelkészi hivatal, melyet az egykori uradalmi iskola épületéből alakították ki 1941-42-ben.

A 2014-ben felszentelt **római katolikus templom...**

...és templombelső.

Emlékoszlop. *„A község lakosságának 1940-ben Hajdúböszörményből való telepítésének emlékére”.*

Millenniumi kereszt.

Az **általános iskola** építését 1943-ban kezdték meg. Az akkor 4 tantermes épületet 1963-ban, a főépületre merőleges szárnyal bővítették. Az akkori leírás szerint: három tantermet, folyosót, két szertárat, főzőkonyhát, zöldséges és szenes pincét magába foglaló új szárnyat építettek.

A rónafőpusztai gazdaság egyik fennmaradt építménye. A **víztornyot** a 20. század elején építették. A 70-es években felszámolt gazdaság két épülete hasznosított jelenleg.

Egyedi tájértékek

Juharfák a Petőfi S. utca 39. számú ház előtt

Nagyméretű, idős fenyők a református templom udvarán

Kőrifák az iskola udvarán

Juharok, lucfenyők, vadgesztenyék, kőrisek az egykori kastély parkjában

Az egykori Hársfamajor fennmaradt hársfái

Az egykori Gulyaállás környéki platánfák

Védett természeti területek (a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása szerint)

A település közigazgatási területének Lébény-Hanyi csatornától délkeletre eső területei (Hanság) országos jelentőségű védett területnek, valamint nemzetközi egyezmény alá eső területeknek minősítettek.

A Bordacs-Császárreai csatornától a közigazgatási határig terjedő terület

országos jelentőségű védett területként

védett természeti területnek

nemzetközi egyezmény alá tartozó területként

különleges madárvédelmi területnek (Natura2000)

kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területnek minősül.

Ennek a területnek a nyugati, a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatóság területéhez tartozó területe

országos jelentőségű védett területként

fokozottan védett természeti területnek

keleti, nem az igazgatóság területéhez tartozó területe

erdőrezervátumnak minősített.

A tervezett kertvárosias területtől délkeletre eső terület, valamint az ún. Decsi dűlő egy része

egyéb, tervezéskor figyelembe veendő területként

természeti területnek minősített.

A Lébény-Hanyi csatornától délkeletre eső erdőterület
egyéb, tervezéskor figyelembe veendő területként

Az Országos Ökológiai Hálózat részét képezi
 ennek a területnek egy kisebb része

Magas Természeti Értékű Terület.

A Lébény-Hanyi csatornától délkeletre eső terület

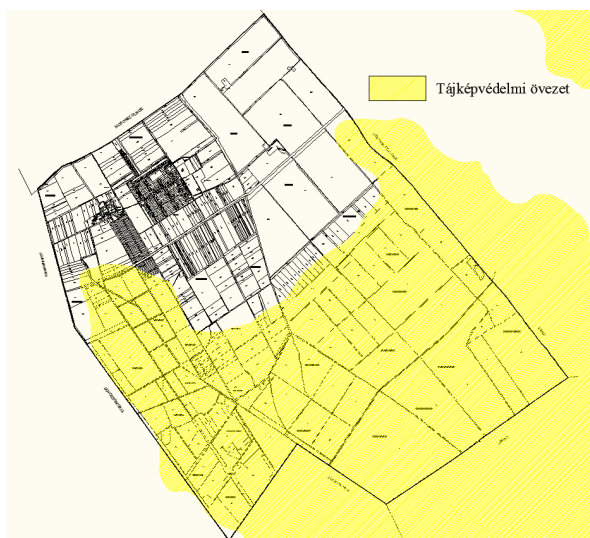
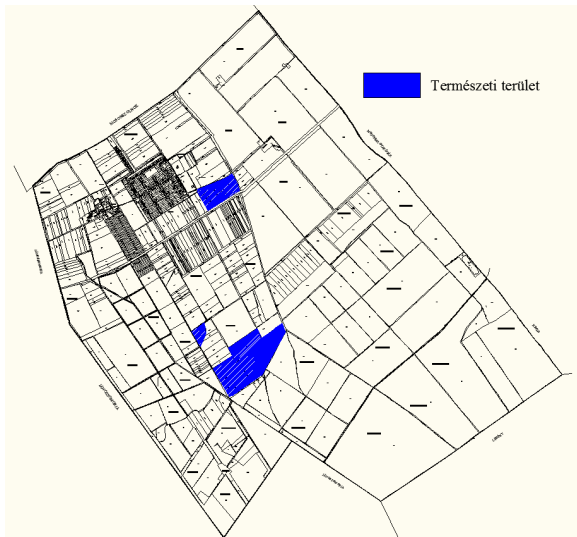
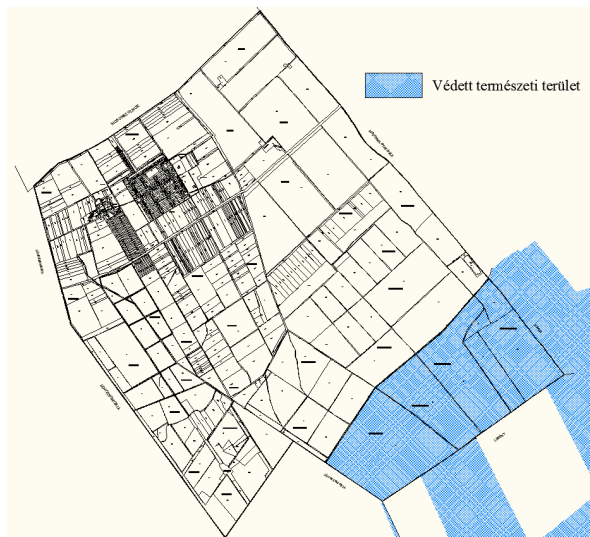
egyéb, tervezéskor figyelembe veendő területként

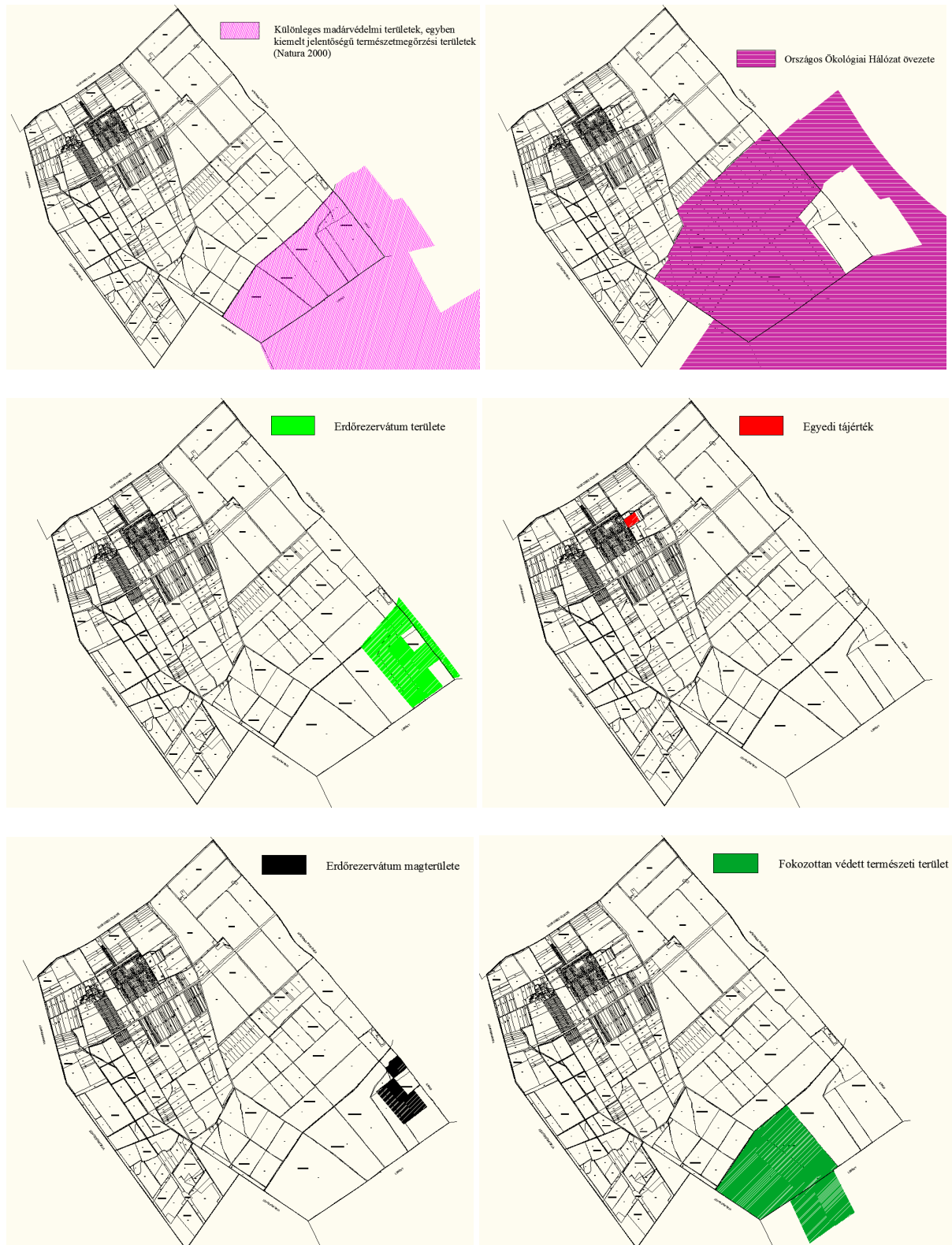
tájképvédelmi övezetbe tartozik.

Egyéb, tervezéskor figyelembe veendő területként

egyedi tájérték

- az egykori kastély kertje
- az Ady E. utca 35. melletti hársfák
- a Petőfi S. u. és Felszabadulás utca kereszteződésénél az iskola udvarán lévő kőrisek
- a Petőfi S. u. 39. számú ház előtti juharfák
- Imaház, Szabadság u. 9. telkén álló fenyőfák

Az erdőterületeken az erdei kilátó, a magasles, az erdei pihenő, továbbá az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó építmény kivételével építmény elhelyezése kerülendő, nem javasolt. Meg kell tehát őrizni az erdőségek zavarásmentes látványát és használatát.

Az erdőterületet átszelő főbb közlekedési utak jó karban tartása elősegíti a táj megismerhetőségét. A gyalogosan is járható utak mellett javasolt ismertető táblák kihelyezése. A jogszabályi védetség tartalma, célja így tudatosulhat az emberekben.

TELEPÜLÉSRÉSZEK ELTÉRŐ KARAKTERREL 4

Karaktervizsgálat

Újrónafő község területe a kialakult telekszerkezet és beépítési mód, telekhasználat, valamint a hatályos településrendezési tervben foglaltak alapján kilenc, egymástól elkülönülő karakterbe sorolható.

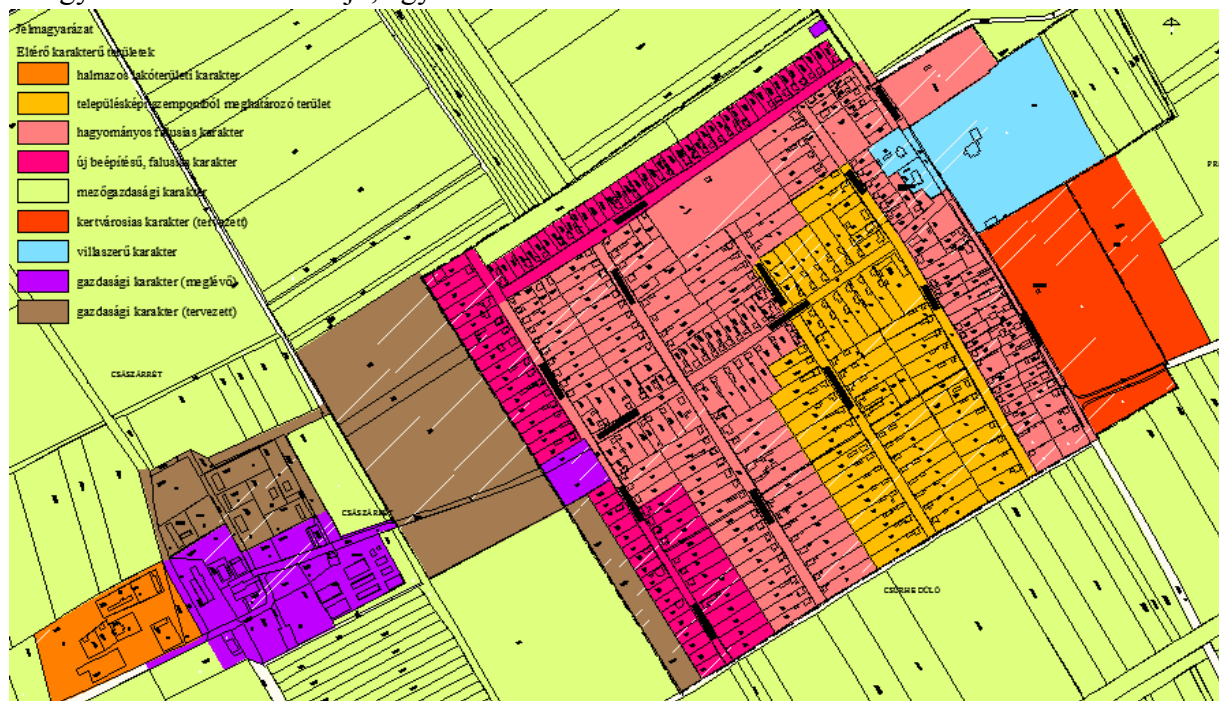
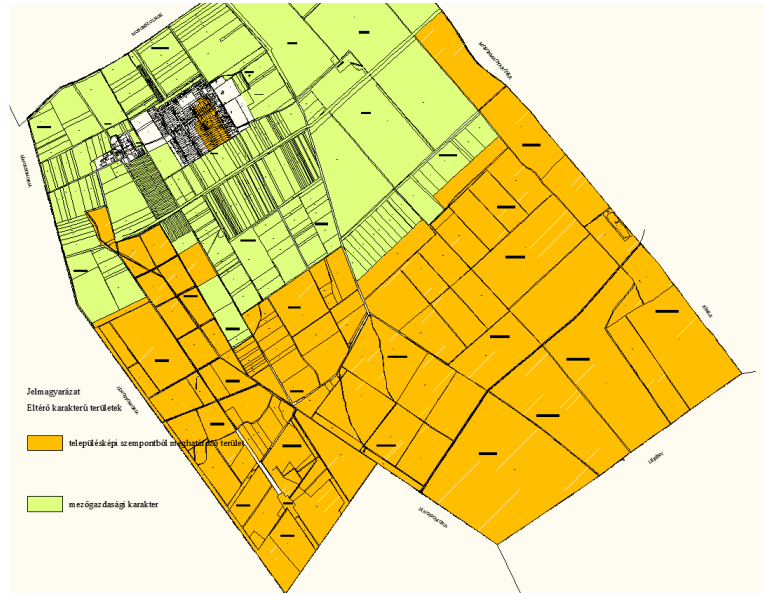
Az egykori telepes falu építészeti jegyeit leginkább őrző lakóterület, valamint a Lébény-Hanyi csatornától délkeletre eső, döntően erdő művelési ágú, és döntően védett természeti területek településképi szempontból meghatározó karakterűek.

Az egykori építészeti jegyeket még szintén magában hordozó, de átépítéssel már jobban érintett lakóterületek hagyományos falusias karakterűek.

Ezek a területek, a villaszerű karakterű, kastélyok területeivel együtt a rónafői településrész legkorábban beépített területei.

Az új, vagy újabb beépítésű, falusias karakterű területek még falusias használatúak jellemzően, de helyenként, a Nefelejcs utca nyugati szakaszán már kertvárosias jellemzőket mutatnak.

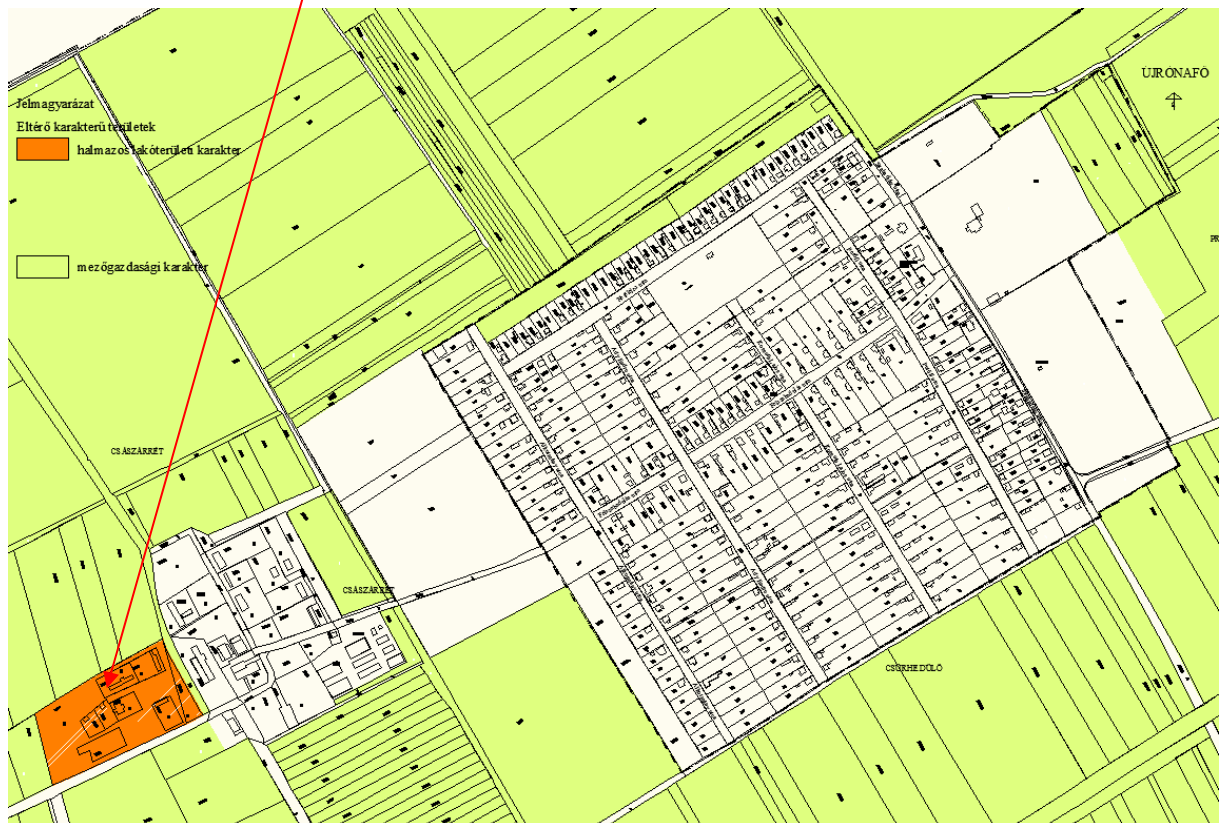
Császárrét területein a lakó és a gazdasági funkció keverten van jelen. A területrészek a hatályos fejlesztési tervek szerint lettek karakterizálva. Így például gazdasági karaktert kapott az egyébként lakó funkciójú, egykori intézői laktól északkeletre eső terület.

Kertvárosias karakterbe a tervezett kertvárosias területfelhasználású területek soroltak. A beépített és beépítésre szánt területeken kívüli és nem védett területek mezőgazdasági karakterűek.

„Halmazos” lakóterületi karakter

Császárrét egykori uradalmi területén fennmaradt korábbi intézői lak, és annak építményét körülvevő kisszámú lakó funkciójú épület (egykori cselédlakás) tartozik ebbe a karakterbe. A terület zöldbe ágyazott, „zárt”.

Településképi szempontból meghatározó terület

A település 1940-41-ben kialakított, Kossuth L. és Petőfi S. utcák által határolt területe tartozik ebbe a kategóriába, melyen az egykori 4 épülettípus képviselői nagy számban ma is jelen vannak. Átépitéssel kevésbé érintett, ahol ez pedig megtörtént, ott az építmények tömege illeszkedik egymáshoz. Az épületek egyszintesek, tetőtér beépítés nélküliek. Az építmények döntő többsége egységes méretű, 28-29x108-109 méteres, 2800-3000 m² területű telken helyezkedik el, telekfekvéstől függően annak vagy az északi, vagy a keleti oldalhatárán. Utcaszakonként egységes fásítás jellemzi.

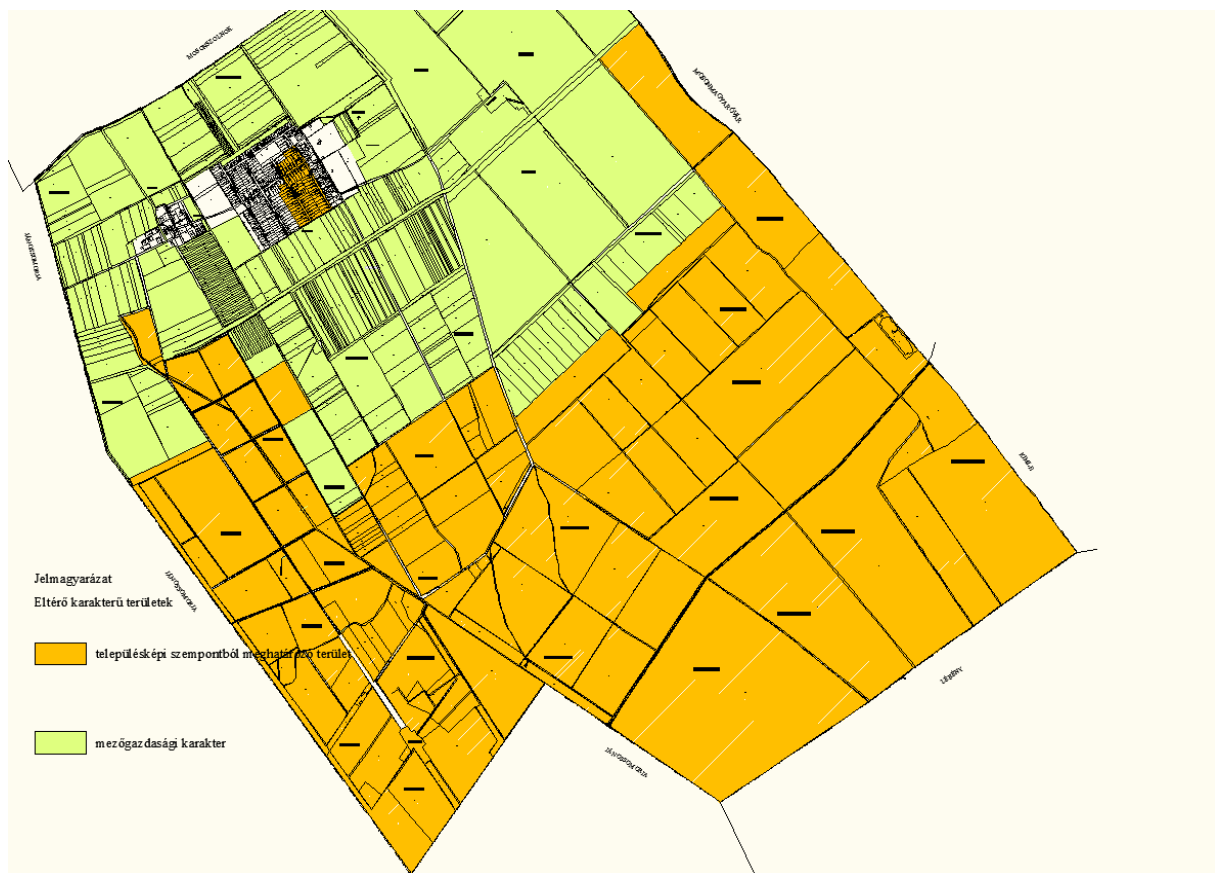

Szintén ebbe a kategóriába sorolt a Lébény-Hanyi csatornától délkeletre eső, döntően erdő művelési ágú, és döntően védett természeti területek összessége.

A karakter határának kijelölése a Fertő-hanság Nemzeti Park Igazgatóság védett természeti területek digitális adatbázisának felhasználásával (verzió 14.0), valamint az Igazgatóság alábbi ajánlásával készült:

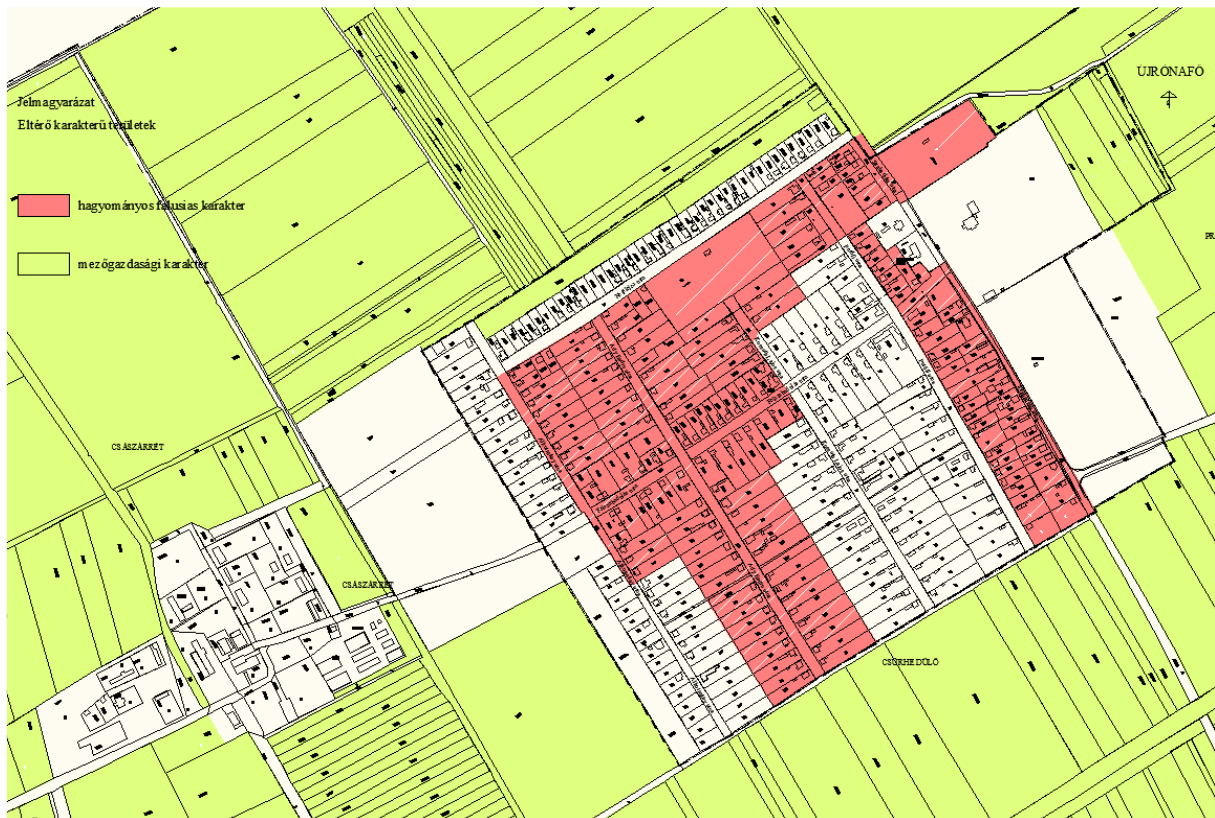
- településképi szempontból meghatározó területként szükséges lehatárolni és kezelni
 - az országos természetvédelmi oltalom alatt álló területeket
 - a Natura 200 területeket
 - az országos ökológiai hálózat övezeteit
 - a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetét.

A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete lefedi a felsorolt kategóriákba tartozó területeket. Jelen terv az övezet határát a telekhatár és a művelési ágak, valamint területhasználat figyelembevételével a következő térkép szerint határozta meg.

Hagyományos falusias karakter

Az 1940. évi telepítést követően az 1980-as évekig beépített terület. Az itt elhelyezett épületek többsége sátoztetős, kisebb számban a hagyományos épülettípusú épületeknél nagyobb tömegű, utcára oromfallyal forduló, vagy azzal párhuzamos gerincű. Az egymással szomszédos építmények utcafrontról feltáruló tömegei illeszkednek egymáshoz.

Az építmények elhelyezése döntően oldalhatáron álló, kivéve a Felszabadulás utca néhány telkét, melyen a beépítési mód ikres. A telkek többsége 22-24 méter széles, 90-94 méter mély, 2000 m²-t meghaladó területű.

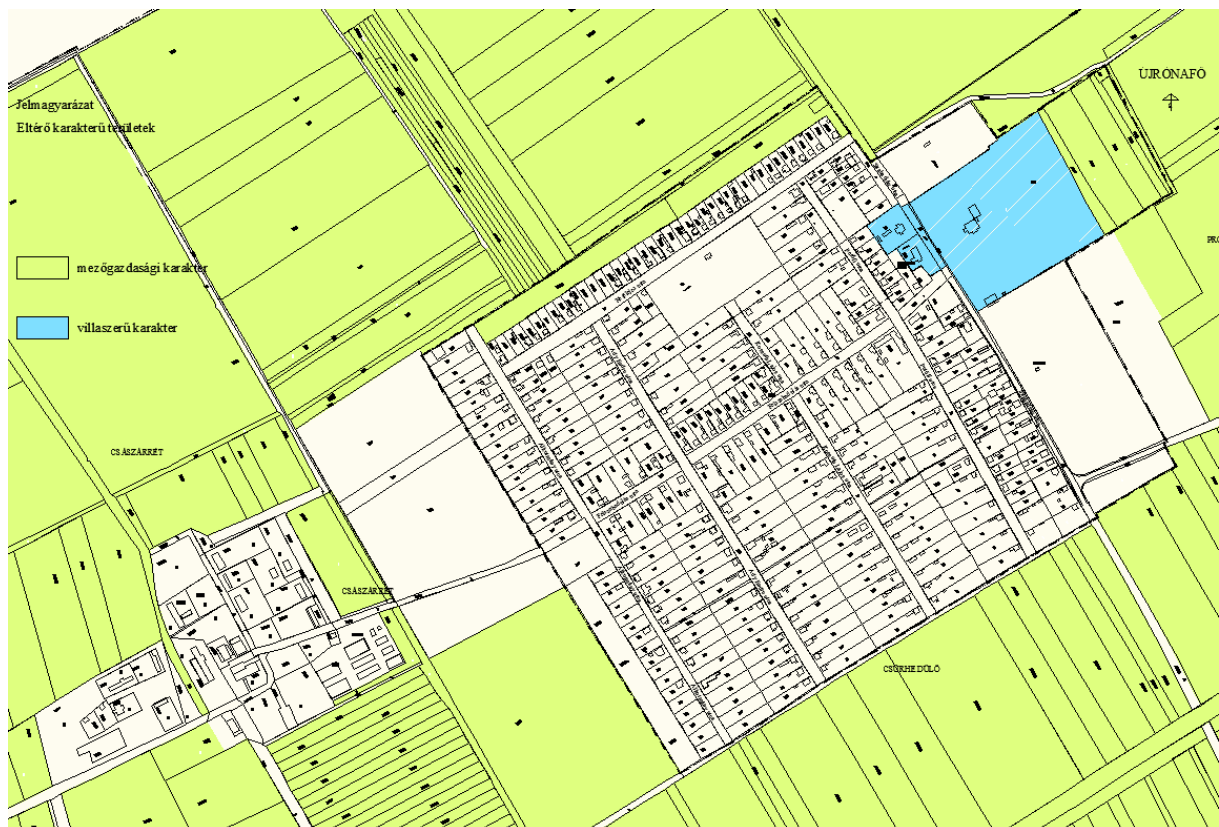
Ebbe a kategóriába tartozik a Petőfi, Szabadság és Fő utcák által határolt, egykor a rónafői cselédházaknak helyt adó terület is. Az építmények formálása hasonló a karakterbe tartozó többi területhez képest, de itt a telkek döntően 18 méter szélességűek, 1000 m² területűek.

Villaszerű karakter

Ebbe a területbe tartozik az egykori kastély, valamint vadászkastély, továbbá a velük szomszédos lakóépület területe. Különösen az egykori vadászkastély, ma az önkormányzati hivatalnak helyt adó építmény uralja környezetének látványát, mivel fák nem takarják azt. Az egykori kastély, mely kórház funkciót is betöltött, megbújik az építményét körülvevő kertben.

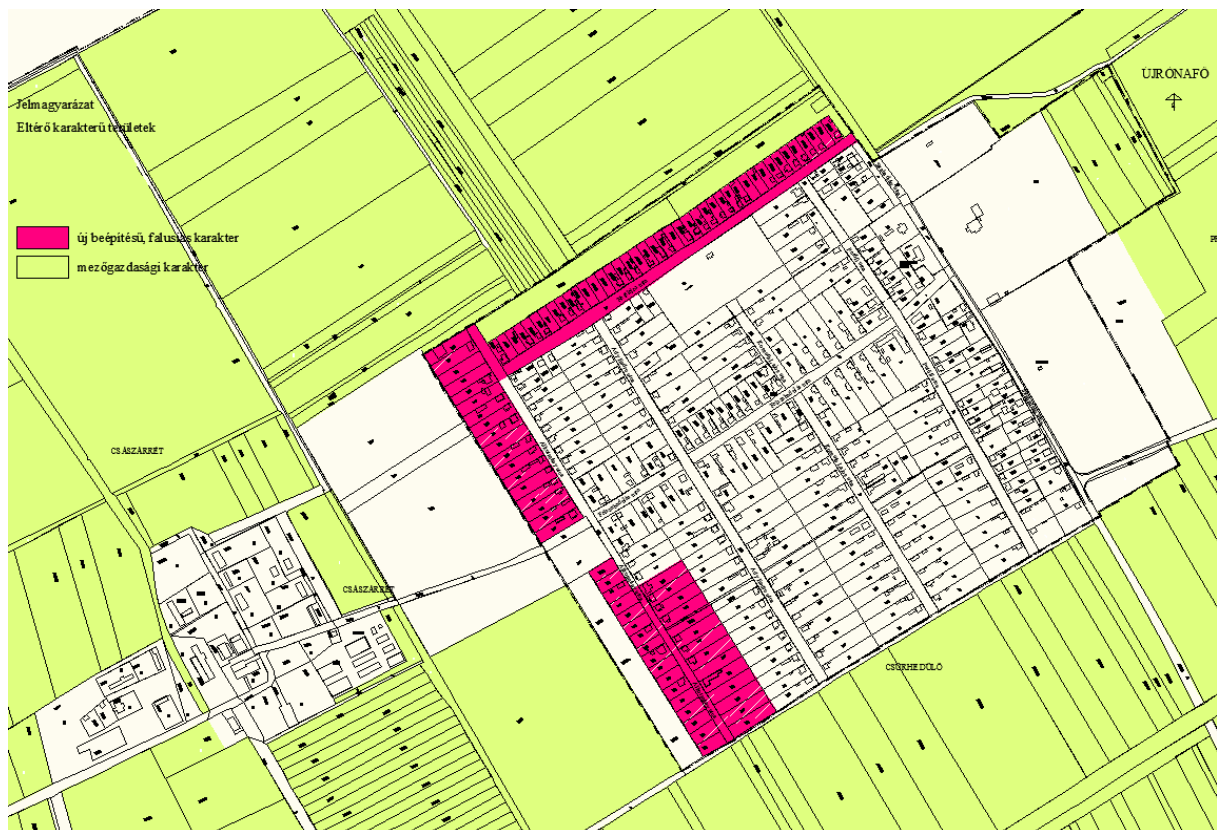

Lakóépület a kastélyok szomszédságában

Új beépítésű, falusias karakter

Az 1980-as éveket követően beépített és jelenleg is beépítés alatt álló terület tartozik ebbe a kategóriába. Az építmények jellemzően nagyobb tömegűek, elsősorban a tetőtér beépítése, kis számban az emeletes kialakítás a jellemző. Az Alkotmány utcában a telkek többségének szélessége meghaladja a 20 métert, területe pedig a 2000 m²-t. A Nefelejcs utcai telkek szélessége 18-20 méter közötti, mélysége 50 méter. Ebben az utcában jelentek meg az alacsony tetőhajlásszögű, fekete lemez héjalású építmények. Itt nagyobb számban vannak jelen a földszintes épületek.

Kertvárosias karakter (tervezett)

Az egykori rónafői gazdaság területére tervezett lakóterület területe kertvárosias karakterbe sorolt. A területen legfeljebb kétlakásos lakóépület helyezhető el, javasoltan egységes méretű telken. Jelenleg az egykori víztorony építménye magasodik ki a területből, valamint két gazdasági építmény helyezkedik el rajta, mely állattartásra és takarmánytárolásra szolgál.

Gazdasági karakter (meglévő és tervezett)

Ebbe a karakterbe döntően a császárréti településrész meglévő és tervezett gazdasági területei tartoznak.

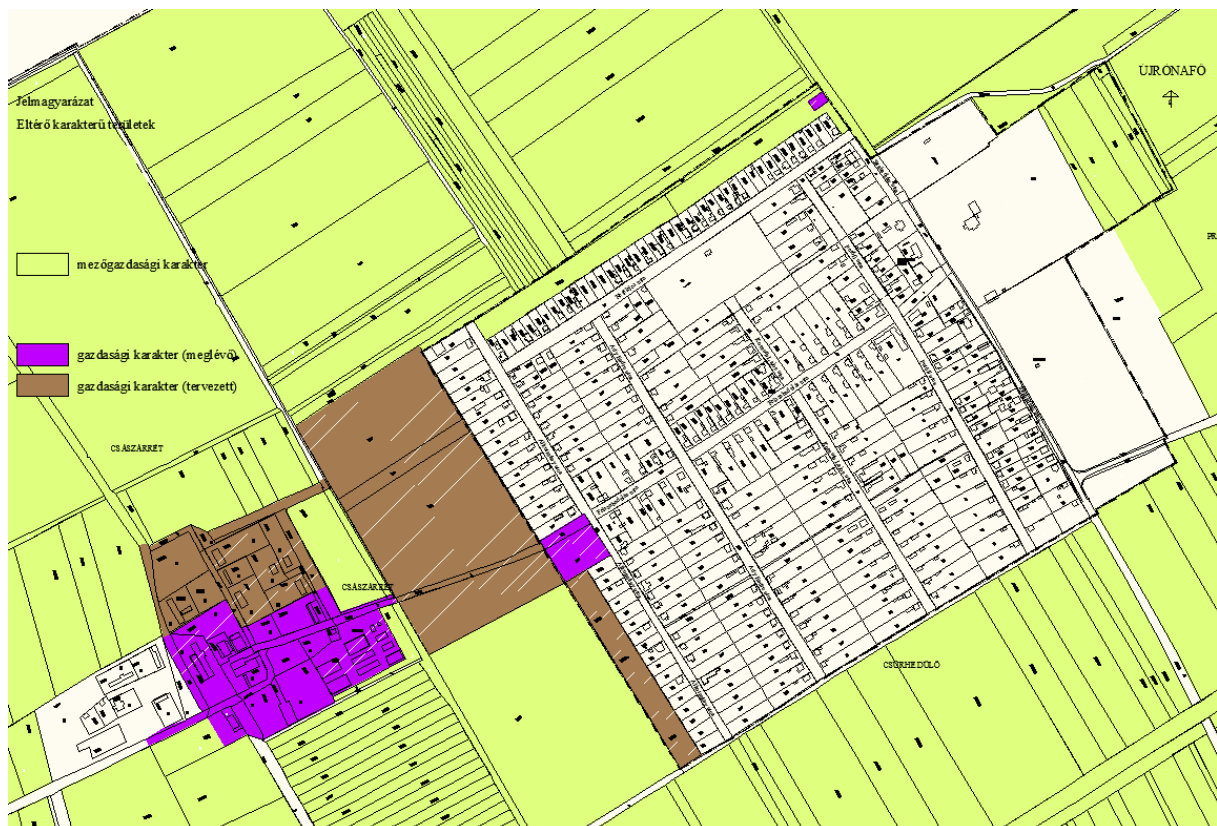
A meglévő egységek az egykori uradalmi építményeket felhasználva, azokat átalakítva, azokhoz hozzáépítve – sajnos az eredeti jegyeket és az arányosságot megszüntetve, valamint a területükkel határos területeken a 2010-es években felépített építményekben működnek. Az új építményeket is a relatíve alacsonyabb építménymagasság jellemzi, de alapterületük az 1000 m²-t is meghaladja. Ez abban az esetben nyújt kedvezőtlen látványt, amennyiben a feltáró, vagy fő közlekedési útvonalak felé egy hosszú épülettömeg fordul. A kedvezőtlen feltárást a telekhatárok mentén létrehozott fásítással lehet ellensúlyozni.

Tervezett terület a meglévő egységektől északra eső, ma még lakófunkciójú terület, valamint a két településrész közötti, mezőgazdasági hasznosítású terület.

Gazdasági egységek Császárretén, valamint Újrónafő nyugati részén.

A két településrész közötti terület szintén gazdaságfejlesztésre tervezett

Mezőgazdasági karakter

Ebbe a kategóriába tartoznak a település belterületét és beépítésre szánt területét körülvevő, beépítésre nem szánt területek, így a szántó, gyep és erdő művelési ágú területei, valamint a vízfolyások területei.

A területek történelem során bekövetkező beépítéséről az egykori Hársfamajor és Gulyaállást kivéve nincs ismeretünk. Lakóépület kialakítása kerülendő, állattartó építmény elhelyezésének szándéka esetén azok számára a települési védőtávolságon kívül, vagyis 1000 méterre a települési lakóterület határától, valamint a védett területeket nem érintve lehetséges helyet biztosítani. A javasolt beépítési oldal a település dél-délnyugati, Lébény-Hanyi csatornán kívüli területei.

A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK 5

Építészeti útmutató

„Az építmény tervezése, elhelyezése, építése, átalakítása, bővítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, elmozdítása vagy lebontása, továbbá az építmény rendeltetésének megváltoztatása során gondoskodni kell

a) a település és a táj szerves kapcsolatáról, az építmény környezetbe illeszkedő elhelyezéséről, a település ökológiai rendszerének védelméről,

b) a település, a településrész értéket képviselő építészeti arculatának megőrzéséről,

c) a település építészeti értékeinek megóvásáról, és az építészeti minőség emeléséről, és

d) a településrendezési eszközökben meghatározottak szerint az építészeti és régészeti örökség, a tájrészletek látványának (rálátás), valamint a telekről feltáruló kilátás védelméről annak mértékéig, hogy az érintett telek szabályos beépítését ne akadályozza.” OTÉK

Egy építmény akkor illeszkedik környezetéhez, amennyiben illeszkedik

- környezetének beépítési módjához, az épület tényleges elhelyezéséhez
- az alkalmazott homlokzatmagassághoz– és szélességhez,
 - homlokzatszínezéshez,
 - anyaghasználathoz,
 - színezéshez,
 - nyílászárók kialakításához,
 - a tetőzet formájához, hajlásszögéhez, a héjalás kialakításához,
- nem zavarja a szomszédos ingatlanok benapozását és megközelítését.

Környezet alatt az érintett telekkel két oldalról, valamint szemből szomszédos 2-2 telek, illeszkedés alatt pedig az azonos, vagy kis eltérést mutató kialakítás értendő.

A településkép minőségi formálására vonatkozó általános építészeti útmutató mellett a kézikönyv minden karakterre részletes ajánlásokat fogalmazott meg. **A kézikönyv könnyebb kezelhetősége és átláthatósága érdekében az egymással átfedésben lévő ajánlások is bemutatásra kerülnek.**

„Halmazos” lakóterületi karakter

telepítés

Az épületek tervszerűbb megjelenése a területen a telekstruktúra átalakítását követően valósulhat meg. Fontos, hogy a szomszédos épületek homlokzatszélességei illeszkedjenek egymáshoz.

Az egykori intézői lak körül tágas tér megőrzése javasolt.

magasság, épülettömeg

A földszintes, legfeljebb alacsony térdfalú tetőtér beépítésű épületkialakítás javasolt. Az építmények magassága az intézői lak magasságával és tömegével semmiképpen se konkuráljon.

tetőhajlásszög, tetőforma

A kialakult, nyeregtetős forma és tetőhajlásszög alkalmazása javasolt.

színezés

Kerülendő az élénk, harsány színek alkalmazása mind a homlokzatok színezésénél, mind a tetőzet héjalásánál.

ajtók, ablakok

Legalább épületenként törekedni kell a minél egységesebb nyílászárók kialakítására.

homlokzatképzés, anyaghasználat

A településen nem jellemző a homlokzat díszítése, vízszintes, vagy függőleges elemekkel való tagolása, a nyílászárók felett ívek alkalmazása. Nem jellemző és nem is javasolt pl. kőburkolat, vagy téglarchitektúra használata. Parabolaantennát, klímaberendezést a közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára javasolt telepíteni.

utcafronti kerítés

Egy épület képét elsőként a hozzánk legközelebbi elhelyezkedésű utcafronti kerítés határozza meg, amennyiben a közterületi, vagy előkert fásítás nem takarja az épületet.

A kerítés és kapuzat kialakítása, anyaghasználat a legyen összhangban egymással, a területen a természetes alapanyagok; fa, élősvény alkalmazása javasolt. A tömör, valamint az 1,8 métert meghaladó kerítés kialakítása kerülendő.

Településképi szempontból meghatározó terület

falusias beépítésű terület

telepítés

- Amennyiben a főépületek utcai homlokvonalai nem egy, vagy nem közel egy síkban vannak, az kedvezőtlen utcaképet eredményezhet, különösen, ha az eltérés jelentős, több méter mértékű. Vagyis új építés esetén kerülendő az épület telekbelsőbe történő hátrahúzása, vagy a szomszédos épületekhez viszonyítva az utcai telekhatárhoz előrébb helyezése.

magasság

Az 1940. évi állapot konzerválása nem cél, de tény, az építmények azonos magassága nyugalmat áraszt és hozzájárul a kedvező utcakép kialakulásához. Az építmény és homlokzatmagasság növelése ezen a területen nem javasolt. Bővítés igény esetén a telekbelső felé történő építés javasolt. Az utcakép egységessége megtörik, amennyiben a szomszédos építmények magassága nem illeszkedik egymáshoz, hanem attól jelentősen eltér.

tetőhajlásszög, tetőforma

Az eredeti tetőforma és hajlásszög megtartása javasolt. Amennyiben a szomszédos építmények tetőzetének formája és hajlásszöge jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlen utcaképet eredményezhet. Kerülendő az alacsony, 25°-nál kisebb és a 42°-nál magasabb hajlásszögű, valamint a többszörösen összetett tetőzet kialakítása.

épülettömeg

Amennyiben az egymással szomszédos építmények homlokzatmagassága, vagy homlokzatszélessége jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlenül befolyásolhatja az utcaképet. Különösen akkor, amennyiben e két érték egyszerre tér el. Javasolt, hogy a szomszédos, azonos tetőgerinc iránnyal rendelkező építmények homlokzatszélessége és homlokzatmagassága 25%-nál jobban ne térjen el egymástól.

színezés

Az egymással szomszédos építmények homlokzatszínezésénél, tetőhéjalásának színezésénél a harsány, valamint a sötét (fekete) színek használata is kerülendő. A homlokzatszínezésnél a fehér és sárga szín árnyalatai, a tetőhéjalásnál a piros szín használata a javasolt.

ajtók, ablakok

Az ablakok, kisebb mértékben a nyílászárók kialakítása döntően meghatározza egy épület megjelenését. Az aránytalanul nagy/kicsi ablakok, vagy az asszimmetrikusan elhelyezett ablakok az épület megjelenését kedvezőtlenül formálják. A szimmetrikusan elhelyezett és a homlokfal méretéhez és egymáshoz viszonyítva is arányos/azonos méretű nyílászárók azonban egy egyszerű, díszítetlen homlokzatú épületet is ki tudnak emelni környezetéből. Javasolt a zsalu megtartása, vagy kialakítása, az ablakok osztatának megtartása.

homlokzatképzés, anyaghasználat

A településen nem jellemző a homlokzat díszítése, vízszintes, vagy függőleges elemekkel való tagolása, a nyílászárók felett ívek alkalmazása. Nem jellemző pl. kőburkolat, vagy téglarchitektúra alkalmazása. Ezen díszítő elemek alkalmazásának igénye esetén a léptéktartást kell szem előtt tartani. Parabolaantennát, klímaberendezést a közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára javasolt telepíteni.

utcafronti kerítés

A kerítés kialakításánál az átláthatóságot biztosító, kis lábázatú, 1,8 m magasságot meg nem haladó kerítés kialakítása javasolt. Az anyaghasználatnál a kő, vagy beton lábázat és oszlop, az oszlopokat összekötő elemeknél a fém (pl. drótfonat), fa anyagok használata javasolt. Az utcafronti kerítést a telek homlokvonalaán kell elhelyezni. Kerülendő a tömör, vagyis az átláthatóságot 50%-nál jobban korlátozó, 2 m-t meghaladó kerítés kialakítása. Szintén nem javasolt a településrészen idegennek számító sövény, vagy élősövény kerítés kialakítása. A telekre való bejutást nehezítő megoldás (szögesdrót, lándzsahegy formájú kerítéselem) alkalmazása lakóterületen nem javasolt.

természetvédelmi oltalom alatt álló terület

A karakterbe tartozó erdőterületeken az erdei kilátó, a magasles, az erdei pihenő, továbbá az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó építmény kivételével építmény elhelyezése kerülendő, nem javasolt. Meg kell őrizni az erdőségek zavarásmentes látványát.

A védett területek beépítetlen jellegének megőrzése javasolt. Építmény elhelyezése a természeti értékek károsítása nélkül, a helyi építészeti hagyományoknak megfelelően, a természetvédelmi jogszabályokban meghatározott védelmi célokkal összhangban, vagy azok megvalósítását szolgálva javasolható.

A gyalogosan is járható utak mellett javasolt ismertető táblák kihelyezése.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság megadta a telepítésre javasolt és a telepítésre nem javasolt, tiltott növényfajok listáját. A listát változtatás nélkül a kézikönyv 1. sz. melléklete tartalmazza.

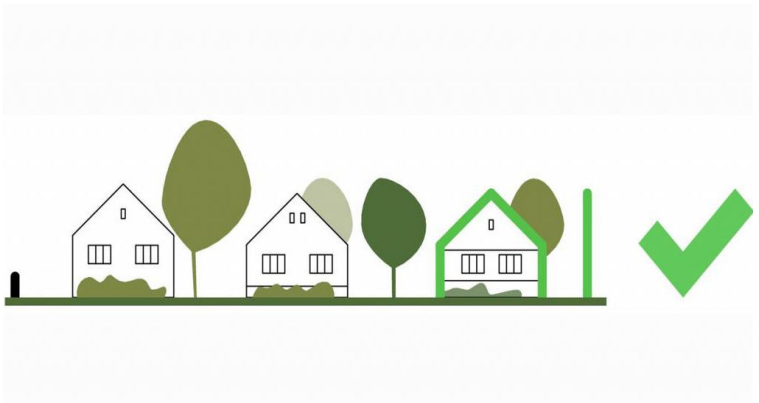
Hagyományos falusias karakter

telepítés

Kerülendő a főépület telekbel-sőbe történő hátrahúzása, vagy a szomszédos épületekhez viszonyítva az utcai telekhatárhoz jelentősen előrébb helyezése. A 20 méternél keskenyebb telkeken az épületeket javasolt az oldalhatárra, vagy attól legfeljebb 1 m-re elhelyezni.

magasság

Az arányosság megtartása, vagy kialakítása javasolt. Amennyiben a szomszédos építmények homlokzatmagassága (és gerincmagassága) nem, vagy csak kis mértékben tér el egymástól, az segíti a kedvező utcakép kialakítását. Az építmények magasságnövelést eredményező átalakításánál a léptéktartás javasolt.

Az utcakép egységessége megtörik, amennyiben a szomszédos építmények magassága nem illeszkedik egymáshoz, hanem attól jelentősen eltér. Ez különösen kisebb telepítési távolság esetén jelentkezik. Ebben az esetben a nagyobb építmény leárnyékolhatja a

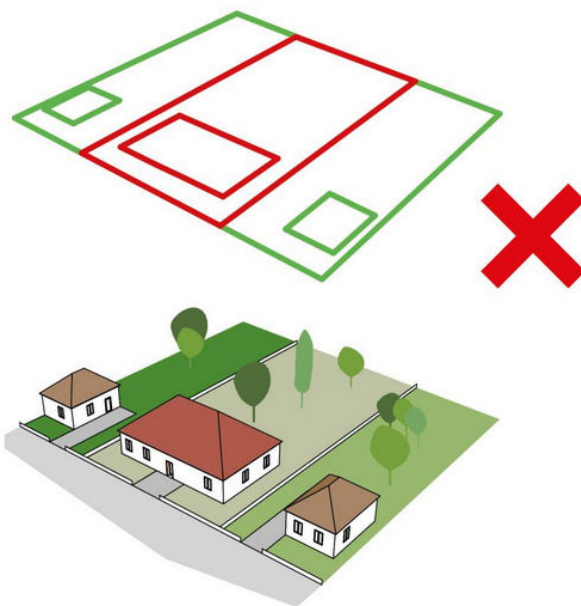
szomszédos telket és az azon lévő építményt, így annak használatát is korlátozhatja.

tetőhajlásszög, tetőforma

- Amennyiben a szomszédos építmények tetőzetének formája és hajlásszöge jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlen utcaképet eredményezhet. Kerülendő az alacsony, 25° -nál kisebb és a 42° -nál magasabb hajlásszögű, valamint a többszörösen összetett tetőzet kialakítása.

épülettömeg

Amennyiben az egymással szomszédos építmények homlokzatmagassága, vagy homlokzatszélessége jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlenül befolyásolhatja az utcaképet. Különösen akkor, amennyiben e két érték egyszerre tér el.

színezés

- Az egymással szomszédos építmények homlokzatszínezésénél, tetőhéjalásának színezésénél a rikító, sötét színek használata kerülendő. A homlokzatszínezésnél a fehér és sárga szín árnyalatai, a tetőhéjalásnál a piros szín használata a javasolt.

ajtók, ablakok

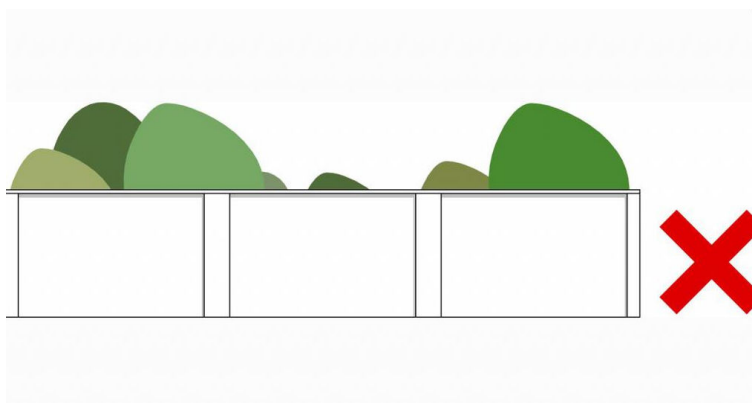
Az ablakok kialakítása döntően meghatározza egy épület megjelenését. Az aránytalanul nagy/kicsi ablakok, vagy az asszimmetrikusan elhelyezett ablakok az épület megjelenését kedvezőtlenül formálják.

homlokzatképzés, anyaghasználat

A településen nem jellemző a homlokzat díszítése, vízszintes, vagy függőleges elemekkel való tagolása, a nyílászárók felett ívek alkalmazása. Nem jellemző, és nem is javasolt pl. kőburkolat, vagy téglarchitektúra használata. Parabolaantennát, klímaberendezést a közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára javasolt telepíteni.

utcafronti kerítés

A kerítés kialakításánál az átláthatóságot biztosító, kis lábazatú, 1,8 m magasságot meg nem meghaladó kerítés kialakítása javasolt. Az anyaghasználatnál a kő, vagy beton lábazat és oszlop, az oszlopokat összekötő elemeknél a fém (kovácsoltvas), fa anyagok használata javasolt. Az utcafronti kerítést a telek homlokvonalán kell elhelyezni.

Kerülendő a tömör, vagyis az átláthatóságot 50%-nál jobban korlátozó, 2 m-t meghaladó kerítés kialakítása. Szintén nem javasolt a településen idegennek számító sövény, vagy élősövény kerítés kialakítása. A telekre való bejutást nehezítő megoldás (szögesdrót, lándzsahegy formájú kerítéselem) alkalmazása lakóterületen nem javasolt.

Villaszerű karakter

telepítés

Az építmények szabadon álló elhelyezése a kívánatos. Melléképület építése esetén azokat a főépülettel összhangban, a telken belüli növényzetet figyelembe véve kell elhelyezni.

magasság, épülettömeg

Az építmények átalakítása, bővítése esetén a meglévő állapothoz kell illeszkedni. Melléképület építése esetén az nem konkurálhat a főépülettel.

tetőhajlásszög, tetőforma

A meglévő építmények átalakítása, bővítése esetén a meglévő állapothoz kell illeszkedni.

színezés

A kialakult színezés megtartása, vagy igazoltan az eredeti színhasználat visszaállítása kívánatos.

ajtók, ablakok

A kialakult állapot megtartása, vagy igazoltan az eredeti nyílászáró elrendezés és kialakítás visszaállítása, vagy az ahhoz történő közelítés javasolt.

homlokzatképzés, anyaghasználat

Az eredeti díszítő elemek megtartása, vagy visszaállítása javasolt. Bővítés esetén a bővítménynek illeszkednie kell a meglévő épülethez.

utcafronti kerítés

Egy épület képét elsőként a hozzánk legközelebbi elhelyezkedésű utcafronti kerítés határozza meg, amennyiben a közterületi, vagy előkert fásítás nem takarja az épületet.

A kerítés lehet tömör, falazott kialakítású. Az anyaghasználatnál a kő, vagy beton lábazat és oszlop, az oszlopokat összekötő elemeknél a fém (kovácsoltvas), fa anyagok használata javasolt. Az utcafronti kerítést a telek homlokvonalán kell elhelyezni.

Új beépítésű, falusias karakter

telepítés

Kerülendő a főépület telek-belsőbe történő hátrahúzása, vagy a szomszédos épületekhez viszonyítva az utcai telekhatárhoz jelentősen előrébb helyezése. A 20 méternél keskenyebb telkeken az épületeket javasolt az oldalhatárra, vagy attól legfeljebb 1 m-re elhelyezni.

magasság

Legalább utcaszakaszonként javasolt, hogy a szomszédos építmények magassága arányos legyen egymással, vagy az átalakítással egymáshoz közeledjenek.

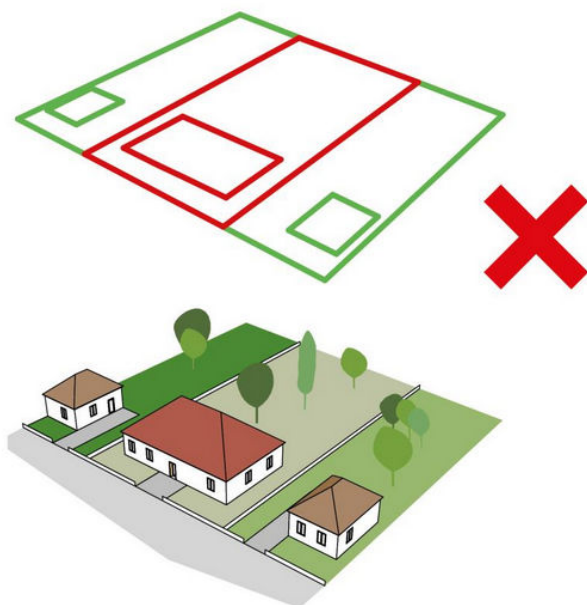
Az utcakép egységessége megtörik, amennyiben a szomszédos építmények magassága nem illeszkedik egymáshoz, hanem attól jelentősen eltér. Ez különösen kisebb telepítési távolság esetén jelentkezik. Ebben az esetben a nagyobb építmény leárnyékolhatja a szomszédos telket és az azon lévő építményt, így annak használatát is korlátozhatja. Az emelet kialakítása kerülendő.

tetőhajlásszög, tetőforma

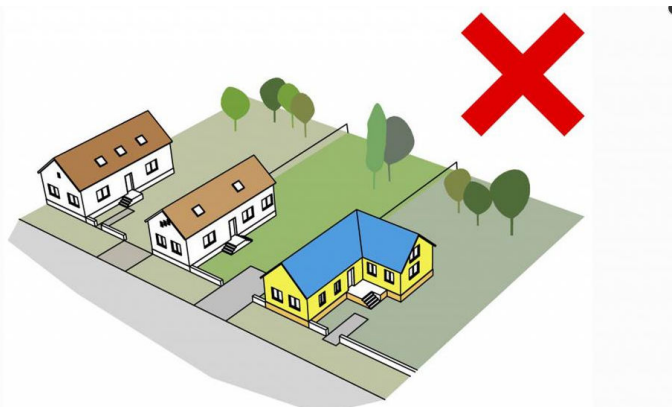
Amennyiben a szomszédos építmények tetőzetének formája és hajlásszöge jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlen utcaképet eredményezhet. Kerülendő az alacsony, 25⁰-nál kisebb és a 42⁰-nál magasabb hajlásszögű, valamint a többszörösen összetett tetőzet kialakítása. Kerülendő az épületenként eltérő tetőgerinc, a félnyereg tető, vagy a többszörösen összetett tetőzet kialakítása.

épülettömeg

Amennyiben az egymással szomszédos építmények homlokzatmagassága, vagy homlokzatszélessége jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlenül befolyásolhatja az utcaképet. Különösen akkor, amennyiben e két érték egyszerre tér el. Meglévő épülettömegek esetén az előkerti, vagy közterületi fásítással lehet az asszimetriát oldani.

színezés

Az egymással szomszédos építmények homlokzatszínezésénél, tetőhéjalásának színezésénél a rikító, sötét színek használata kerülendő. A homlokzatszínezésnél a fehér és sárga szín árnyalatai, a tetőhéjalásnál a piros szín használata a javasolt.

ajtók, ablakok

Az ablakok kialakítása döntően meghatározza egy épület megjelenését. Az aránytalanul nagy/kicsi ablakok, vagy az asszimmetrikusan elhelyezett ablakok az épület megjelenését kedvezőtlenül formálják. Kerülendő az utcfronton a tetőtér síkjából kiemelkedő íves, vagy kutyaól szerű ablakok kialakítása.

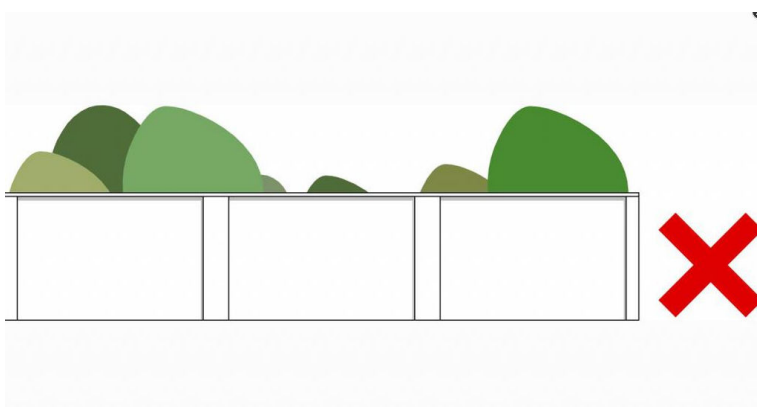
homlokzatképzés, anyaghasználat

A településen nem jellemző a homlokzat díszítése, vízszintes, vagy függőleges elemekkel való tagolása, a nyílászárók felett ívek alkalmazása. Nem jellemző, és nem is javasolt pl. kőburkolat, vagy téglarchitektúra alkalmazása. Az utcafronti homlokzaton erkély kialakítása kerülendő. Parabolaantennát, klímaberendezést a közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára javasolt telepíteni.

utcafronti kerítés

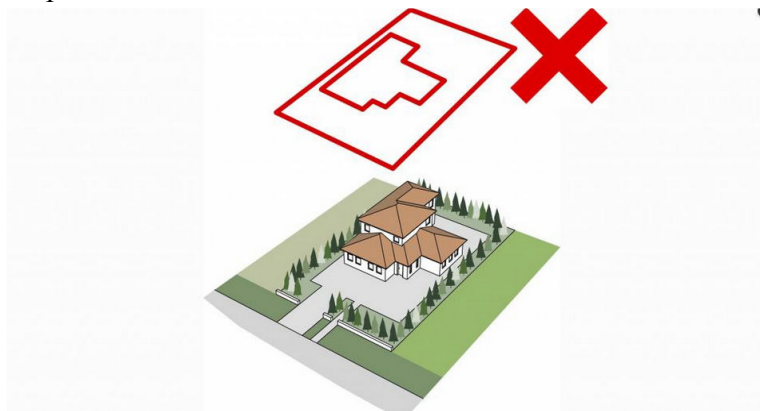
A kerítés kialakításánál az átláthatóságot biztosító, kis lábazatú, 1,8 m magasságot meg nem meghaladó kerítés kialakítása javasolt. Az anyaghasználatnál a kő, vagy beton lábazat és oszlop, az oszlopokat összekötő elemeknél a fém (kovácsoltvas), fa anyagok használata javasolt. Az utcafronti kerítést a telek homlokvonalán kell elhelyezni.

Kerülendő a tömör, vagyis az átláthatóságot 50%-nál jobban korlátozó, 2 m-t meghaladó kerítés kialakítása. Szintén nem javasolt a településen idegennek számító sövény, vagy élősövény kerítés kialakítása. A telekre való bejutást nehezítő megoldás (szögesdrót, lándzsahegy formájú kerítéselem) alkalmazása lakóterületen nem javasolt.

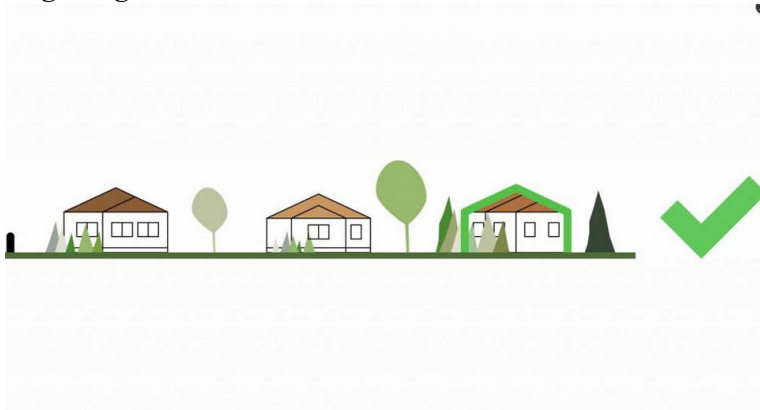
Kertvárosias karakter

telepítés

Kerülendő a főépület telek-belsőbe történő hátrahúzása, vagy a szomszédos épületekhez viszonyítva az utcai telekhatárhoz jelentősen előrébb helyezése. A 20 méternél keskenyebb telkeken az épületeket javasolt az oldalhatárra, vagy attól legfeljebb 1 m-re elhelyezni.

magasság

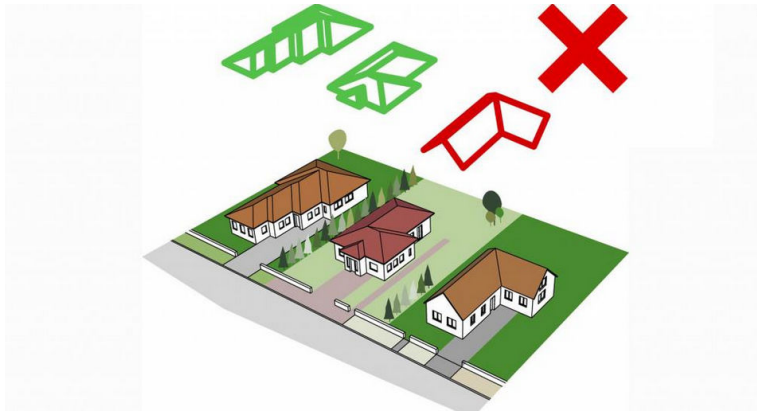

Az arányosság megtartása, vagy kialakítása javasolt. Amennyiben a szomszédos építmények homlokzatmagassága (és gerincmagassága) nem, vagy csak kis mértékben tér el egymástól, az segíti a kedvező utcakép kialakítását.

Javasolt az építmények földszintes, vagy földszint+tetőtér beépítésű kialakítása.

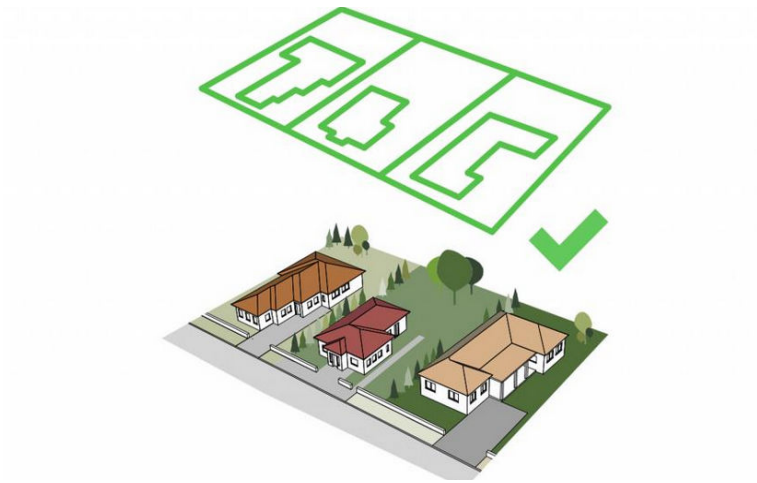

Az utcakép egységessége megtörik, amennyiben a szomszédos építmények magassága nem illeszkedik egymáshoz, hanem attól jelentősen eltér. Ez különösen kisebb telepítési távolság esetén jelentkezik. Ebben az esetben a nagyobb építmény leárnyékolhatja a szomszédos telket és az azon lévő építményt, így annak használatát is korlátozhatja. Az emelet kialakítása kerülendő.

tetőhajlásszög, tetőforma

Amennyiben a szomszédos építmények tetőzetének formája és hajlásszöge jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlen utcaképet eredményezhet.

A területen lehetőség van alacsony tetőhajlásszögű, akár lapostetős építmény kialakítására.

épülettömeg

Amennyiben az egymással szomszédos építmények homlokzatmagassága, vagy homlokzatszélessége jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlenül befolyásolhatja az utcaképet. Különösen akkor, amennyiben e két érték egyszerre tér el. A nagyobb hasznos alapterület kialakítását a főépület telekbelső felé történő nyújtásával javasolt megvalósítani, a telek szinte teljes szélességében történő beépítése helyett.

színezés

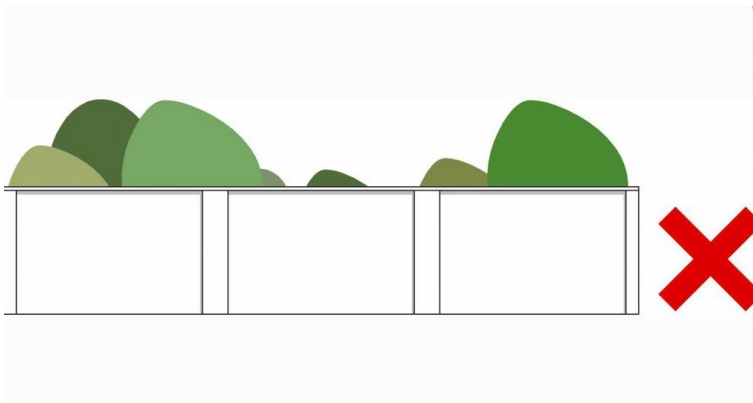
Az egymással szomszédos építmények homlokzatszínezésénél, tetőhéjalásának színezésénél a rikító, sötét színek használata kerülendő. A homlokzatszínezésnél a fehér és sárga szín árnyalatai, a tetőhéjalásnál a piros szín használata a javasolt.

ajtók, ablakok

Az ablakok kialakítása döntően meghatározza egy épület megjelenését. Az aránytalanul nagy/kicsi ablakok, vagy az asszimmetrikusan elhelyezett ablakok az épület megjelenését kedvezőtlenül formálják. Kerülendő az utcfronton a tetőtér síkjából kiemelkedő íves, vagy kutyaól szerű ablakok kialakítása.

homlokzatképzés, anyaghasználat

A településen nem jellemző a homlokzat díszítése, vízszintes, vagy függőleges elemekkel való tagolása, a nyílászárók felett ívek alkalmazása. Nem jellemző, és nem is javasolt pl. kőburkolat, vagy téglarchitektúra alkalmazása. Az utcafronti homlokzaton erkély kialakítása kerülendő. Parabolaantennát, klímaberendezést a közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára javasolt telepíteni.

utcafronti kerítés

A kerítés kialakításánál az átláthatóságot biztosító, kis lábazatú, 1,8 m magasságot meg nem meghaladó kerítés kialakítása javasolt. Az anyaghasználatnál a kő, vagy beton lábazat és oszlop, az oszlopokat összekötő elemeknél a fém (kovácsoltvas), fa anyagok használata javasolt. Az utcafronti kerítést a telek homlokvonalán kell elhelyezni. Kerülendő a tömör, vagyis az átláthatóságot 50%-nál jobban korlátozó, 2 m-t meghaladó kerítés kialakítása.

Gazdasági karakter

telepítés

Az építményeket úgy javasolt elhelyezni, hogy minél kisebb épülettömeg jelenjen meg a fő közlekedési utak mentén. A lakóterülettel határos gazdasági terület esetében az építési helyet úgy javasolt meghatározni, hogy a gazdasági épület minél nagyobb távolságra kerüljön a védendő épületektől.

Ugyan a rendezési tervek fejlesztésre kijelölt területként tartalmazzák, de javasolt, hogy a császárréti és rónafői településrész között maradjon egy átmeneti, be nem épített területsáv.

magasság, épülettömeg

Kerülendő a nagy tömegű, nagy építménymagasságú építmények kialakítása, különösen takaró fásítás létrehozása nélkül. Amennyiben a technológia nem indokolja, nem javasolt 6,0 m-nél nagyobb építménymagasságú építmény elhelyezése.

tetőhajlásszög, tetőforma

Javasolt az alacsonyabb tetőhajlásszög alkalmazása annak érdekében, hogy az építmény gerincmagassága minél kisebb legyen.

színezés

Kerülni kell a harsány, kirívó, élénk színek alkalmazását mind a homlokzat színezésénél, mind a tető héjalásánál.

ajtók, ablakok

A még fennmaradt egykori gazdasági építmények esetén javasolt az eredeti nyílászárók megtartása.

utcafronti kerítés

Biztonsági és vagyonvédelmi okokból tömör kerítés is alkalmazható.

zöldfelület

A gazdasági terület lakóterülettel közös határán a telekhatártól mért legalább 5 méteres sávban háromszintes, takaró-védőfásítás kialakítása.

Mezőgazdasági karakter

A külterület túlzott mértékű beépülését meg kell akadályozni. Az egyéni gazdaság kialakításának nincsenek hagyományai és a tulajdonviszonyok miatt nincs is ennek realitása. Építési igény esetén a termény- és állatfeldolgozó, tároló létesítmények megtelepítésének lehetővé tétele javasolt

A természetfelületek védelme érdekében meg kell tartani a mezővédő erdősávok rendszerét is, sőt támogatni kell újak telepítését.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság megadta a telepítésre javasolt és a telepítésre nem javasolt, tiltott növényfajok listáját. A listát változtatás nélkül a kézikönyv 1. sz. melléklete tartalmazza.

Közterületek településképi útmutatója

Utcák

Az utcák rendezettsége, vagy éppen rendezetlensége döntően befolyásolja az utcaképet, azok összegzéseként pedig a településképet. Különösen igaz ez egy olyan településen, ahol a domborzati különbségek elenyészőek.

Meghatározó: az útburkolat minősége és szélessége,
 a burkolat menti padka kialakítása
 a padka és a járda, vagy utcafronti kerítés közötti zöldfelület kialakítása,
 az árkok, vízelvezető létesítmények rendszere
 a közműlétesítmények (a villamos hálózat tartóoszlopai és vezetékai, a hidroglobusz)
 a közterületen elhelyezett sajátos építményfajták, reklámhordozók.

A vonalas elemek vezetnek a tekintetet, így egységes, harmonikus kialakításuk fontos a kedvező utcakép kialakításában. Különösen a fő közlekedési útvonalakon, települési átkelési szakaszokon, településközpont(ok)ban kell erre hangsúlyt fektetni, mert az áthaladó ez alapján alakítja ki az egész településről alkotott képét.

Újrónafőn a Szabadság utca településre bevezető belterületi szakasza a polgármesteri hivatalig, valamint a Felszabadulás utca Kossuth Lajos utcáig terjedő szakasza tekinthető főbb közlekedési útvonalként.

A községek kiemelt szerepkörű utcái egykor széles közterülettel alakultak ki, illetve hozták létre azokat. A széles közterület rangot képviselt és a mai napig egyfajta rang hordozója.

Újrónafőn a telepítés során egységesen, jelentős méretben határozták meg a közterületek szélességét és alakították ki azokat. Ez lehetőséget ad a kedvező utcakép kialakítására, ugyanakkor veszélyt is hordoz magában, mert jelentősebb zöldfelületet kell ez esetben karban tartani.

Út- és járdaburkolatok

A település azon útjai, melyek beépítettek, burkoltak. Többségük, melyeket közel egy évtizede burkoltak, jó minőségűek. Az ezen utcákat összekötő utak, valamint a külterületi főbb mezőgazdasági utak kavicsolt burkolattal ellátottak, szintén jó minőségűek.

Az egyes utcák burkolatait javasolt azonos, homogén módon kialakítani. Burkolatváltási helyeket csak szükséges esetben és optikailag is indokolt helyen, így például keresztezésekben javasolt alkalmazni.

A járdafelületeket utcaszakaszonként (keresztezédsenként) egységesen kell kialakítani, kerülni kell kirívó, túlmintázott burkolatok alkalmazását. A járdák vonalvezetése, szélessége, a burkolat kialakítása nem váltszon indokolatlanul az egyes telkek között. Nem jellemző, de a továbbiakban is kerülendő, hogy egy-egy újonnan beépítésre kerülő telek előtt a járda kialakítása eltérő, ötletszerű kialakítású legyen.

Vízvezetési elemek

A településen a vízvezetést kis mélységű, összefüggő rendszert nem alkotó – kapubehajtókig terjedő – földanyagú árkok révén, ahol pedig ez nincs, a burkolat és a járdák közötti zöldfelületen szikkasztással oldják meg. Az árkokat füvesíteni javasolt.

Fásítás

A településen kedvező az út menti fásítás létrehozásának igénye, a hiányzó helyeken a faegyedek pótlása. A fajták gondos megválasztásával, azok utcaszakaszonként, legalább kereszteződéstől kereszteződésig egységes kialakításával az utcák képe kedvezően formálható. A fasorok az utcák mellett az épületeket is öltöztetik, szükséges esetben takarják, továbbá árnyékot biztosítanak.

A telepítés során kerülni kell a nagyra növő, ezzel a meglévő vezetékekbe nyúló, az élénk lombosítú, az allergén, a gyümölcsfák, valamint a nagymértékben „szemetelő” fafajták alkalmazását.

Közművezetékek

A közterületek kialakításában nincs jelentős különbség az egyes, beépített karakterű területek között. A tervezett, kertvárosias karakterű terület beépítésekor a légvezetékeket a földfelszín

alatt kell elhelyezni. Javasolt, hogy a már beépített településrészekben is ez mielőbb megtörténjen. A közműlégvezetékek egymással és a közúttal való keresztezését minimalizálni szükséges.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság javasolja, hogy a fényszennyezése csökkentése érdekében az ún. LONNE ajánlások kerüljenek figyelembe vételre.

Közterek, közparkok, közkertek

Közpark, vagyis a jogszabály szerint a legalább 1 ha nagyságot elérő közterületi zöldterület nincs a településen.

Közkert a polgármesteri hivatal építménye előtti tér egy része, a római katolikus templom melletti tér (még nem kialakított), a tervezett kertvárosias területen az e célra kijelölt terület, valamint használatát tekintve a polgármesteri hivatal előtti térrel szemközti, Felszabadulás utcai tér.

A meglévő kertek díszkertként hasznosítottak, pihenési, vagy játék funkciót nem, vagy csak korlátozottan töltenek be. Javasolt e funkciókkal bővíteni a Felszabadulás utcai teret, mivel a hivatal menti teret buszfordulóként is hasznosított közlekedési terület határolja. A katolikus templom melletti téren a megkezdett fásítás folytatása, köztéri padok, ismertető táblák kihelyezése javasolt.

Különösen a nyári, csapadékmentes időszakban szükséges a zöldfelületek gondozása. A teret burkoló anyagok kiválasztásakor az időtállóságra, a környezetbe illeszkedésre, elhelyezésénél pedig a fő közlekedési irányokra kell hangsúlyt fektetni.

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

6

Épületek, építészeti részletek

Arányos ablakkiosztással (és épülettömeggel), az egykori beépítési jegyeket mutató zsalus ablakkal egy egyébként díszítetlen homlokzatú épület is az utcaképet kedvezően formálóvá válhat.

A katolikus templom modern épülettömegét oldó ablaksor.

Az építmények homlokzatdíszítése nem jellemző a településen. Egyedi díszítéssel az egykori kastély és császárréti intézői lak rendelkezik. A településkép és identitás megőrzése céljából is fontos e két építmény, az eredeti építészeti jegyek megőrzése, az átalakított részek visszaállítása.

A macskalépcsős oromzat kialakítása nem elterjedt a településen. A díszítés azonban illeszkedik az épület kialakításához, valamint a falusias településképhez.

Ugyancsak nem elterjedt az oromzatban fülkék elhelyezése. A katolikus templom környezetében lévő épületen, annak fehér homlokzatán a díszes fülke harmonikusan jelenik meg.

A településen az új épületek alacsony számban vannak jelen. Új épületek építése esetére jó, vagy részleteiben ajánlott, nem helyi példa a következők.

forrás: eptar.hu

A tetőzet tördelése és a téglaberakás csökkenthető lenne, de az épület nem hivalkodó, léptéktartó, mégis kellően nagy alapterületet biztosít nagyobb család számára is. A modern formák alkalmazása, a gépjárműtároló lakóépülettel egy tömegben való elhelyezése összhangban vannak egymással.

A hagyományos falusias beépítésű telkeken a lakóépülethez hozzátartozik a melléképületek, a különböző tároló építmények megléte.

Kertek, kerítések, közterületek

A teljesen tömör kerítés alkalmazásának egyik jó példája. A kerítés kialakítása rangos épületet feltételez, s valóban, szomszédságában az egykori kastély található.

Játékos a színpompás kerítés kialakítása, mely az óvodát határolóan jó választás volt.

A múlt őrzésének egyik példája: jelölt téglák beépítése az utcafronti kerítésbe.

Kertünk veszi körül otthonunkat. Kialakítása, rendezettsége épületeink rendezettségére is utal. Egy jól kialakított kert alkalmas a pihenésre, a kikapcsolódásra, emellett igény szerint a haszonkerti hasznosításra.

Kertformáló az ápolts gyepfelület, a virágosítás, a kert növényzettel, vagy kerítéssel történő tagolása.

Óvodakert árnyékot adó fákkal és a játszótéri eszközökkel.

Az utcakép kedvező formálásának egyik egyszerű, ám hatékony eszköze a virágültetés a megfelelően megválasztott tartóedénnyel.

Közterület alakítása Nagykovácsiban, Fő tér
www.miabonyunk.hu

Reklámok, reklámhordozók, sajátos építményfajták, cégek

A 104/2017. (IV.28.) kormányrendelet szerint – főszabályként - közterületen reklám közzétételére, illetve reklámhordozóként, reklámhordozót tartó berendezésként kizárólag utcabútor használható.

Utcabútornak minősülő utasváró, kioszk, valamint közművelődési célú hirdetőoszlop (pl. művelődési ház által használt hirdetőoszlop) közül utasváró található a településen, az önkormányzati hivatal előtti tér lezárásaként, nem vegyes területfelhasználású területen. Elhelyezkedéséből és kialakításából adódóan az utasvárón reklám elhelyezése, fényreklám kialakítása nem javasolt.

A település központi, vegyes területbe sorolt területein nem javasolt reklámhordozók elhelyezése.

Hirdetőoszlop kialakítása során javasolt a természetes anyagok (fa), vagy fém felhasználása, a reklámhordozó elhelyezése során pedig figyelni kell arra, hogy az a közterület és a szomszédos ingatlanok rendeltetésszerű használatát, valamint a közterület fenntartási munkáit ne akadályozza.

Magánterületen, ott is falusias lakóterületen reklám közzététele és reklámhordozók, reklámhordozót tartó berendezések elhelyezése nem megengedett.

Helyi védett építményen, annak telkén, valamint az építmény 5 méteres környezetében reklámhordozó elhelyezése kerülendő.

A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére a település lakott helyeitől és állattartó létesítményeitől legalább 800 m-es távolságon kívüli, a Lébény-Hanyi csatornától északra eső, nem védett és védelemre nem tervezett, védett területekkel nem határos területek lehetnek alkalmasak. Előzőeket figyelembe véve, ezen ajánlásoknak eleget tevő, nagyobb, összefüggő terület mindössze az egykori lokátor állomás környezetében található. Az átlagosnál jobb minőségű földrészletek igénybevételét el kell kerülni.

Egyéb műszaki berendezés, vagyis épületre szerelt műszaki eszköz, így különösen klímaberendezés, parabola-antenna az épületek közterületre néző homlokzatán, valamint a közterületről hangsúlyos látványként megjelenő homlokzaton nem létesíthető. Jelerősítő bázisállomás belterületen belül az építmények tetőzetén nem helyezhető el.

A cégek, cégtáblák elhelyezésekor elengedhetetlen, hogy azok illeszkedjenek az épület megjelenéséhez.

Javasolt, hogy a település kitüntetett építményeinek környezetében tájékoztató, ismertető táblák, oszlopok kerüljenek elhelyezésre.

www.varosszepito.hu

www.varosszepito.hu

www.varosszepito.hu

1. sz. melléklet
készült a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása szerint

Természet- és tájvédelmi szempontból növénytelepítésre javasolt fajok listája

Őshonos fafajok

Őshonos cserjefajok

<i>Tudományos név</i>	<i>Magyar név</i>	<i>Tudományos név</i>	<i>Magyar név</i>
<i>Acer campestre</i>	mezei juhar	<i>Berberis vulgaris</i>	közönséges borbolya
<i>Acer platanoides</i>	korai juhar	<i>Cerasus fruticosa</i>	csepleszmeggy
<i>Acer pseudoplatanus</i>	hegyi juhar	<i>Cornus mas</i>	húsos som
<i>Acer tataricum</i>	tatár juhar	<i>Cornus sanguinea</i>	veresgyűrű som
<i>Betula pendula</i>	közönséges nyír	<i>Coryllus avellana</i>	közönséges mogyoró
<i>Carpinus betulus</i>	közönséges gyertyán	<i>Cotinus coggygria</i>	cserszömörce
<i>Fraxinus angustifolia</i> <i>subsp. pannonica</i>	magyar kőris	<i>Cotoneaster niger</i>	fekete madárbers
<i>Fraxinus excelsior</i>	magas kőris	<i>Crataegus laevigata</i>	kétfibés galagonya
<i>Fraxinus ornus</i>	virágos kőris	<i>Crataegus monogyna</i>	egyfibés galagonya
<i>Malus sylvestris</i>	vadalma	<i>Euonymus europaeus</i>	csíkos kecskerágó
<i>Populus nigra</i>	fekete nyár	<i>Euonymus verrucosus</i>	bibircses kecskerágó
<i>Populus termula</i>	rezgő nyár	<i>Hedera helix</i>	közönséges borostyán
<i>Prunus avium</i>	madárcseresznye	<i>Ligustrum vulgare</i>	közönséges fagyal
<i>Prunus padus</i>	zselnicemeggy	<i>Lonicera xy</i> <i>losteum</i>	ükörke lonc
<i>Pyrus pyraeaster</i>	vadkörte	<i>Prunus spinosa</i>	kökény
<i>Quercus cerris</i>	csertölgy	<i>Prunus tenella</i>	törpemandula
<i>Quercus petraea</i>	kocsánytalan tölgy	<i>Rosa canina</i>	gyepűrózsa
<i>Quercus pubescens</i>	molyhos tölgy	<i>Rosa pimpinellifolia</i>	jajrózsa
<i>Quercus robur</i>	kocsányos tölgy	<i>Rubus caesius</i>	hamvas szeder
<i>Salix alba</i>	fehér fűz	<i>Salix cinerea</i>	rekettyefűz
<i>Sorbus aria</i>	lisztes berkenye	<i>Spiraea media</i>	szirti gyöngyvessző
<i>Sorbus aucuparia</i>	madárberkenye	<i>Viburnum lantana</i>	ostorménfa
<i>Sorbus domestica</i>	házi berkenye	<i>Viburnum opulus</i>	kányabangita
<i>Sorbus torminalis</i>	barkóca berkenye	<i>Vinca minor</i>	kis télizöld meténg
<i>Tilia cordata</i>	kislevelű hárs		
<i>Tilia platyphyllos</i>	nagylevelű hárs		
<i>Ulmus glabra</i>	hegyi szil		
<i>Ulmus laevis</i>	vénicszil		
<i>Ulmus minor</i>	mezei szil		
<i>Staphylea pinnata</i>	mogyorós hólyagfa		

Telepítésre javasolt egyéb fa- és cserje fajok

<i>Tudományos név</i>	<i>Magyar név</i>		
<i>Acer ginnala</i>	tűzvörös juhar	<i>Malus baccata</i>	díszalma
<i>Aesculus carnea</i>	vadgesztenye	<i>Platanus × acerifolia</i>	közönséges platán
<i>Aesculus hippocastanum</i>	vadgesztenye	<i>Prunus × cistena</i>	vérszilva
<i>Catalpa bignonioides</i>	szivarfa	<i>Salix caprea</i>	kecskefűz
<i>Colutea arborescens</i>	sárga borsófa	<i>Sophora japonica</i>	japánakác
<i>Corylus colurna</i>	törökmogyoró	<i>Sorbus rotundifolia</i>	kereklevelű berkenye
<i>Ginkgo biloba</i>	páfrányfenyő	<i>Staphylea pinnata</i>	mogyorós hólyagfa
<i>Laburnum anagyroides</i>	közönséges aranyeső	<i>Tilia tomentosa</i>	ezüsthárs
<i>Liriodendron tulipifera</i>	tulipánfa	<i>Prunus fruticosa</i>	csepleszmeggy
		<i>Prunus serrulata</i>	díszcseresznye

Tiltott fajok listái:

1143/2014. EU rendelet
az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának
és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről

A listában szereplő növényfajok:

Várhatóan 2017-ben az alábbi fajokkal fog bővülni a lista:

Magyar név	Tudományos név	Magyar név	Tudományos név
borfa, tengerparti seprúcserje	Baccharis halimifolia	közönséges selyemkóró	Asclepias syriaca
kaliforniai tündérhínár	Cabomba caroliniana	vékonylevelű átokhínár	Elodea nuttallii
vízjácint	Eichhornia crassipes	bíbor nebáncsvirág	Impatiens glandulifera
perzsa medvetalp	Heracleum persicum	felemáslevelű süllőhínár	Myriophyllum heterophyllum
sosnowsky-medvetalp	Heracleum sosnowskyi	kaukázusi medvetalp	Heracleum mantegazzianum
hévizi gázló	Hydrocotyle ranunculoides	óriásrebarbara	Gunnera tinctoria
fodros átokhínár	Lagarosiphon major	tollborzfü	Pennisetum setaceum
nagyvirágú tóalma	Ludwigia grandiflora		Alternanthera philoxeroides
sárgavirágú tóalma	Ludwigia peploides		Microstegium vimineum
sárga lápbuzogány	Lysichiton americanus		
közönséges süllőhínár	Myriophyllum aquaticum		
keserű hamisüröm	Parthenium hysterophorus		
ördögfarok keserűfü	Persicaria perfoliata		
kudzu nyílgyökér	Pueraria montana var. lobata		

269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet**a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól**

Az érintett növényfajok:

1. Fásszárú inváziós és termőhely-idegen növényfajok:

2. Lágyszárú inváziós növényfajok:

Magyar név	Tudományos név	Magyar név	Tudományos név
akác	Robinia pseudo-acacia	alkörmös	Phytolacca americana
amerikai kőris	Fraxinus americana	japánkeserűfű fajok	Fallopia spp.
bálványfa	Ailanthus altissima	kanadai aranyvessző	Solidago canadensis
keskenylevelű ezüstfa	Elaeagnus angustifolia	magas aranyvessző	Solidago gigantea
fekete fenyő	Pinus nigra	parlagfü	Ambrosia artemisifolia
erdei fenyő	Pinus silvestris	selyemkóró	Asclepias syriaca
gyalogakác	Amorpha fruticosa	süntök	Echinocystis lobata
kései meggy	Prunus serotina		
zöld juhar	Acer negundo		

**43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet
a növényvédelmi tevékenységről**

A rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a földhasználó és a termelő köteles védekezni az alábbi növények ellen: parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), keserű csucsor (*Solanum dulcamara*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranka fajok (*Cuscuta* spp.).

A természetes növényvilágra veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok hazai tudományos alapú jegyzéke szerinti további tiltott fajok:

Magyar név	Tudományos név
észak-amerikai őszirózsák	<i>Aster lanceolatus</i> (beleértve <i>A. tradescantii</i>), <i>A. novi-belgii</i> , <i>A. ×salignus</i>
nyugati ostorfa	<i>Celtis occidentalis</i>
átoktüske	<i>Cenchrus incertus</i>
díszárpa	<i>Hordeum jubatum</i>
japánkomló	<i>Humulus scandens</i>
kisvirágú nebáncsvirág	<i>Impatiens parviflora</i>
vékony szittyó	<i>Juncus tenoiois</i>
közönséges vadszőlő	<i>Parthenocissus inserta</i>
tapadó vadszőlő	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>
kínai alkörmös	<i>Phytolacca esculenta</i>
magas kúpvirág	<i>Rudbeckia laciniata</i>
parti szőlő	<i>Vitis vulpina</i>
moszatpáfrány-fajok	<i>Azolla caroliniana</i> (<i>A. filiculoides</i>), <i>A. mexicana</i>
kanadai átokhínár	<i>Elodea canadensis</i>
törpe békalencse	<i>Lemna minuta</i>
kagylótutaj	<i>Pistia stratiotes</i>